C/2025/6233

21.11.2025 г.

ИЗВЕСТИЕ НА КОМИСИЯТА

Насоки за прилагането на законодателната рамка на ЕС относно общата безопасност на продуктите от страна на предприятията

(текст от значение за ЕИП)

(C/2025/6233)

СЪДЪРЖАНИЕ

1. **Въведение** 2

1.1 Кои предприятия имат задължения съгласно РОБП? 2

1.2 Какво представлява безопасен продукт? 4

2. **Какъв е обхватът на РОБП?** 6

2.1. Какви видове продукти и канали за продажби обхваща РОБП? 6

2.2. Връзка към законодателството на ЕС за хармонизация и друго законодателство на ЕС 7

2.3. Какви видове продукти са изключени от обхвата на РОБП? 8

3. **Моите отговорности** 8

3.1. Икономически оператори 9

3.1.1. Аз съм производител: Какви са моите задължения съгласно РОБП? 9

Контролен списък за производителя 17

3.1.2. Аз съм упълномощен представител: Какви са моите задължения съгласно РОБП? 18

Контролен списък за упълномощения представител 19

3.1.3. Аз съм вносител: Какви са моите задължения съгласно РОБП? 19

Контролен списък за вносителя 24

3.1.4. Аз съм дистрибутор: Какви са моите задължения съгласно РОБП? 25

Контролен списък дистрибутора 27

3.1.5. Аз съм доставчик на услуги за обработка на поръчки: Какви са моите задължения съгласно РОБП? 28

Контролен списък за доставчика на услуги за обработка на поръчки 28

3.2. Икономически оператор, който поема ролята и на отговорното лице 28

Контролен списък за отговорното лице в ЕС 30

3.3. Доставчици на онлайн места за търговия 31

Контролен списък за доставчиците на онлайн места за търговия 33

3.4. Общи задължения и инструменти 34

3.4.1. Информиране на потребителите за изземвания във връзка с безопасността на продукт и предупреждения за безопасност 34

3.4.2. Какви средства за правна защита трябва да предложа на потребителите, ако инициирам изземване във връзка с безопасността на продукт? 36

3.4.3. Какво представлява Safety Business Gateway? 38

3.4.4. Съществено изменение 39

3.4.5. Сътрудничество с органите за надзор на пазара 39

4. **Къде мога да намеря повече информация?** 39

5. **Заключение** 41

1. **Въведение**

Считано от 13 декември 2024 г., с новия **Регламент относно общата безопасност на продуктите — Регламент (ЕС) 2023/988 (РОБП)** ([1]) се установява нова обща рамка за безопасността на нехранителните потребителски продукти в ЕС. С него също така се отменя предходната Директива относно общата безопасност на продуктите (Директива 2001/95/ЕО) ([2]).

Настоящите насоки, които се изискват съгласно член 17, параграф 2 от РОБП, имат за цел да подпомогнат предприятията, и по-специално малките и средните предприятия (МСП), включително микропредприятията, да разберат и изпълняват по-добре задълженията си съгласно новия регламент. За да се гарантира постигането на тази цел, при изготвянето на настоящите насоки Комисията се консултира с представители на МСП и микропредприятията в контекста на дискусионния форум на МСП по въпросите на РОБП и също така обърна внимание на повдигнатите от заинтересованите страни въпроси относно тълкуването на РОБП през първата година от неговото прилагане.

Основната цел на РОБП е да се гарантира, че на пазара на ЕС се пускат или предоставят само безопасни продукти. Важно е да се осигури защита на потребителите в ЕС от опасни продукти и да се гарантират еднакви условия на конкуренция за предприятията.

С РОБП се установява общото изискване за безопасност, съгласно което **икономическите оператори трябва да пускат или предоставят на пазара на ЕС само безопасни продукти**. С РОБП се въвежда съгласуван набор от минимални изисквания за безопасност на продуктите, които предприятията трябва да спазват, за да гарантират, че на пазара на ЕС се разпространяват само безопасни продукти. Регламентът се прилага по отношение на продуктите, доколкото не съществуват специални разпоредби със същата цел съгласно правото на Съюза, с които се урежда безопасността на съответните продукти или свързан с тях риск.

Националните органи за надзор на пазара осигуряват изпълнението на задълженията, установени в РОБП. Те проверяват дали продуктите на пазара на ЕС са безопасни и дали предприятията спазват задълженията си. При откриване на опасен продукт държавите членки се уведомяват взаимно чрез системата за бързо предупреждение Safety Gate на ЕС, която се управлява от Европейската комисия, а обществеността се информира чрез портала Safety Gate ([3]). Държавите членки могат също така да налагат глоби на предприятията, които нарушават задълженията си съгласно РОБП.

Настоящите насоки са предназначени да служат единствено като ръководство — правна сила имат само текстовете на законодателните актове на ЕС. Всяко официално тълкуване на закона трябва да бъде изведено от текста на РОБП или от други относими актове на законодателството на Съюза. Обвързващото тълкуване на законодателството на ЕС е от изключителната компетентност на Съда на Европейския съюз. Мненията, изразени в настоящото ръководство, не могат да предопределят позицията, която Комисията може да заеме пред Съда.

Информацията в настоящите насоки има само общ характер и не е предназначена специално за конкретно лице или образувание.

Нито Европейската комисия, нито което и да е лице, действащо от името на Европейската комисия, не носи отговорност за евентуалното използване на представената по-долу информация. Настоящите насоки отразяват положението към момента на тяхното изготвяне. Поради това е възможно предоставените насоки да бъдат изменени на по-късен етап.

1.1 **Кои предприятия имат задължения съгласно РОБП?**

Всички предприятия, участващи във веригата на доставки, имат роля в осигуряването на безопасността на продуктите и съответно имат задължения за изпълнение.

Задълженията по РОБП се отнасят за предприятия от всички размери ([4]).

([1]) Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета от 10 май 2023 г. относно общата безопасност на продуктите, за изменение на Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета и на Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Директива 87/357/ЕИО на Съвета (ОВ L 135, 23.5.2023 г., стр. 1).

([2]) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4—17).

([3]) Уебсайт на портала Safety Gate: https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home.

([4]) С изключение на определени задължения на доставчиците на онлайн места за търговия, както е посочено в точка 3.3 от настоящите насоки.

По принцип в РОБП се прави разграничение между две основни категории стопански субекти:

А) **Икономически оператори**: това са производителят, упълномощеният представител, вносителят, дистрибуторът, доставчикът на услуги за обработка на поръчки или всяко друго физическо или юридическо лице, обвързано със задължения във връзка с производството на продукти или предоставянето им на пазара в съответствие с РОБП.

— Производител е всяко физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или което възлага проектирането или производството на продукт и предлага този продукт на пазара със своето име или търговска марка;

— Упълномощен представител е всяко физическо или юридическо лице, установено в ЕС, което е упълномощено писмено от производителя да действа от името на този производител по отношение на определени задачи във връзка със задълженията на производителя съгласно РОБП;

— Вносител е всяко физическо или юридическо лице, установено в ЕС, което пуска на пазара на ЕС продукт от трета държава;

— Дистрибутор е всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставки, различно от производителя или вносителя, което предоставя определен продукт на пазара;

— Доставчик на услуги за обработка на поръчки е всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на търговската дейност предлага най-малко две от следните услуги: складиране, опаковане, адресиране и изпращане, без да притежава собственост върху съответните продукти, с изключение на пощенските услуги съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, услугите за доставка на колетни пратки съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2018/644 на Европейския парламент и на Съвета и всякакви други пощенски услуги или услуги за превоз на товари;

— Отговорното лице за продуктите, пуснати на пазара на ЕС („отговорно лице“), е икономически оператор, установен в ЕС, който носи отговорност за задачите, изложени в член 4, параграф 3 от Регламента относно надзора на пазара (Регламент (ЕС) 2019/1020) и в РОБП (вж. точка 3.2 за подробности относно тези задачи).

Б) **Доставчици на онлайн места за търговия**

Доставчиците на онлайн места за търговия предоставят посреднически услуги за офертите на търговци — трети страни, към потребителите („предприятие към потребители“) посредством онлайн интерфейс съгласно общото определение, установено в Регламент (ЕС) 2022/2065 (Акта за цифровите услуги).

Съгласно РОБП терминът „**търговец**“ означава всяко физическо или юридическо лице, което извършва дейност, включително чрез друго лице, действащо от името на това физическо или юридическо лице, за цели, свързани с търговска или стопанска дейност, занаят или професия.

Изцяло потребителски трансакции от тип „потребител към потребител“ не попадат в обхвата на РОБП.

Възможно е Вашето предприятие да се класифицира в повече от една категория стопански субекти в зависимост от естеството на предоставяните услуги по отношение на различните продукти. Услугата, която предлагате за даден продукт, определя дали действате като икономически оператор или като доставчик на онлайн място за търговия.

Пример 1: *Предприятие, което препродава стоки, може да изпълнява ролята както на i) дистрибутор по отношение на продуктите, които е закупило от производител и препродава на пазара, така и на ii) производител по отношение на продуктите, които е преименувало и продава под собственото си име.*

Пример 2: *Доставчик на онлайн място за търговия може да се счита i) за доставчик на онлайн място за търговия за продуктите, по отношение на които предоставя само посредническа услуга (или услуги), ii) за доставчик на услуга за обработка на поръчки за продукти, по отношение на които предоставя услуга за обработка на поръчки, и iii) за производител на продукти, които се продават под неговото собствено име.*

⇨ **Научете в съответните раздели на настоящите насоки какви са Вашите отговорности съгласно РОБП във връзка с безопасността на продуктите.**

Настоящите насоки Ви разясняват какви са Вашите задължения съгласно РОБП.

Тези задължения са приложими от **13 декември 2024 г.** и **обхващат всички продукти на пазара на ЕС, които попадат в обхвата на РОБП (без оглед на мястото на тяхното производство)**.

Държавите членки не трябва да възпрепятстват предоставянето на пазара на продукти, обхванати от предходната Директива относно общата безопасност на продуктите ([5]), които са в съответствие с тази директива и са били пуснати на пазара преди 13 декември 2024 г.

РОБП обхваща широка гама от продукти и поради това не установява конкретни задължения по сектори. По отношение на продукти, попадащи в обхвата на специфични секторни правила на ЕС, РОБП допълва тези правила (както е подробно разяснено в точка 2.2 от настоящите насоки).

Имайте предвид, че предоставянето на безопасни продукти за потребителите представлява не само законово задължение, но и укрепва доверието към Вашето предприятие.

1.2 Какво представлява безопасен продукт?

С РОБП се изисква на пазара да бъдат пускани само **безопасни** продукти. Това е т.нар. **общо изискване за безопасност**.

Продуктът се счита за безопасен, ако при нормални или разумно предвидими условия на употреба, включително реалната продължителност на употребата, той не представлява какъвто и да е риск или представлява само приемливият минимален риск, съвместим с употребата на продукта, и по този начин отговаря на високо ниво на защита на здравето и безопасността на потребителите.

В съответствие с определението на здравето, установено от Световната здравна организация, настоящото определение обхваща и риска за **психичното здраве**. Например дизайнът и предвидимата употреба на Вашия продукт не трябва да създават риск за когнитивните способности на потребителите или да предизвикват депресия, тревожност или лошо качество на съня.

Всички рискове за околната среда също трябва да бъдат взети предвид, доколкото те представляват риск за здравето и безопасността на потребителите.

За да отговоря на общите изисквания за безопасност, продуктът трябва да бъде предмет на оценка за **потенциалните рискове**, които може да представлява за здравето и безопасността на потребителите (оценка на риска), като се вземат предвид всички съответни аспекти на продукта, и да бъде проектиран така, че да предотвратява тези рискове.

Продуктът се счита за безопасен, когато по отношение на всеки от потенциалните рискове за безопасността се спазват съответните приложими европейски стандарти, данните за които са публикувани в Официален вестник на ЕС ([6]), или, при липса на такива стандарти — националните изисквания за здраве и безопасност, предвидени в законодателството на държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара. С други думи, такива продукти ще се ползват от **презумпция за съответствие** с общото изискване за безопасност ([7]).

([5]) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4).

([6]) Вж. напр. Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1698 на Комисията от 9 октомври 2019 г. относно европейските стандарти за продукти, изготвени в подкрепа на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 259, 10.10.2019 г., стр. 65—74).

([7]) Важно е да се отбележи, че презумпцията за съответствие с общото изискване за безопасност, описана тук, не пречи на органите за надзор на пазара да вземат всички подходящи мерки съгласно РОБП, когато съществуват доказателства, че — въпреки тази презумпция — продуктът е опасен (вж. член 7, параграф 3 от РОБП).

Какво представляват европейските стандарти и как можете да ги използвате?

В някои области и за определени продукти Европейската комисия възлага на една от официалните организации за стандартизация (CEN, CENELEC и ETSI) да разработи стандарти, които въплъщават и превръщат общото изискване за безопасност, съдържащо се в РОБП, в технически норми. Данните на тези стандарти се публикуват в Официалния вестник на ЕС. Тези стандарти предоставят **презумпция за съответствие** с общото изискване за безопасност за продуктите, разработени в съответствие с тях, по отношение на **рисковете, обхванати от тези стандарти.** Списъкът със стандартите в подкрепа на РОБП се актуализира редовно и е публично достъпен ([8]). Европейските стандарти, данните за които са публикувани в съответствие с Директива 2001/95/ЕО, продължават да предоставят презумпция за съответствие с общото изискване за безопасност, установено в РОБП. Посочените европейски стандарти са достъпни в **каталога на националните организации за стандартизация.**

Въпреки че тези стандарти **не са правно обвързващи**, икономическите оператори се насърчават да ги използват, когато са налични. Причината е, че спазването на тези стандарти осигурява на икономическите оператори **лесен начин**, по който да изпълняват своето **задължение да пускат само безопасни продукти на пазара на ЕС.** Европейските стандарти действително формулират ясно техническите изисквания и методите за изпитване, които спомагат за гарантиране на безопасността на продуктите.

Понеже техническите стандарти не са задължителни, производителите винаги могат да прилагат други вътрешни методи, за да докажат безопасността на своите продукти. Тези продукти обаче няма да се ползват от презумпция за съответствие с общото изискване за безопасност, а производителят ще носи отговорност да докаже как точно са преодолени установените рискове за безопасността (отстранени ли са, или са ограничени). Използването на европейските стандарти значително облекчава предприятията в постигането на съответствие по отношение на аспектите, обхванати от тези стандарти.

Възможно е също така да липсва стандарт за определен продукт. В този случай икономическите оператори следва да прибегнат до други средства, за да гарантират и докажат безопасността на своите продукти. Повече практическа информация по този въпрос можете да намерите в раздел 3.1.1.

Какво включва принципът на предпазливост за Вас?

Принципът на предпазливост изисква да се вземат предпазни мерки, когато има основание за съмнение в безопасността на въздействието на продукта върху човешкото здраве.

В глава I на РОБП е отделено специално внимание на принципа на предпазливост, като се посочва, че всички участници, които са обвързани със задълженията съгласно РОБП, трябва надлежно да отчитат принципа на предпазливост при изпълнението на тези задължения.

Това означава, че всички предприятия (икономически оператори или доставчици на онлайн места за търговия) трябва надлежно да отчитат принципа на предпазливост, когато изпълняват съответните си задължения съгласно РОБП.

Пример: *ако сте производител, трябва надлежно да отчитате принципа на предпазливост при извършване на вътрешния си анализ на риска и при изготвяне на техническата документация за Вашия продукт, както и когато трябва да предприемете корективни мерки или да докладвате за признаци, че продуктът Ви е опасен. Още на етапа на проектиране, ако се вземе предвид принципът на предпазливост, може да се гарантира, че продуктите Ви са безопасни по дизайн.*

Накратко, **принципът на предпазливост изисква от всички икономически оператори проактивно да предотвратяват рисковете за човешкото здраве** и да предвиждат, доколкото е възможно, какви опасности може да създаде даден продукт.

([8]) Списъкът може да бъде намерен в Решение за изпълнение (ЕС) 2019/1698 на Комисията от 9 октомври 2019 г. относно европейските стандарти за продукти, изготвени в подкрепа на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 259, 10.10.2019 г., стр. 65—74).

2. **Какъв е обхватът на РОБП?**

2.1. **Какви видове продукти и канали за продажби обхваща РОБП?**

Обхванати продукти

РОБП обхваща **потребителски продукти.**

Въпреки това продукти, които първоначално са били проектирани само за професионална употреба, но впоследствие са преминали към потребителския пазар, също следва да се уреждат с РОБП, тъй като те могат да представляват риск за здравето и безопасността на потребителите, когато са използвани при разумно предвидими условия. Пример за това са типичните продукти за ремонтна и строителна дейност, предлагани в магазини „направи си сам“, които продават пряко на обикновени потребители.

Определението за продукт в РОБП е достатъчно широко, за да обхване „всяко изделие“ — независимо дали е материално, нематериално или от смесен характер. В него се **включват приложения и софтуерни продукти,** включително например чатботове**,** и се установяват изисквания относно тяхната безопасност. Това определение позволява също така рамката на РОБП да се прилага за продукти, които може да се появят на потребителските пазари в ЕС в бъдеще.

РОБП се прилага за продуктите, пуснати или предоставени на пазара, независимо дали са **нови, използвани, поправени или обновени**. Ето защо задълженията съгласно РОБП се прилагат изцяло за продукти втора употреба и за продукти, които са ремонтирани или обновени, включително поправени продукти, когато бъдат пуснати или предоставени на пазара от икономически оператор (но не и самостоятелни ремонти, извършени от потребители). Това не се отнася за продукти, които трябва да бъдат поправени или обновени преди употреба, ако тези продукти се пускат или се предоставят на пазара и са ясно обозначени като такива.

Задълженията, произтичащи от РОБП, се прилагат за продуктите, **пуснати или предоставени на пазара след 13 декември 2024 г.**, както и за **всяка оферта на продукти, направена на тази дата или по-късно**. В този контекст продуктите, обхванати от предходната Директива относно общата безопасност на продуктите, които са в съответствие с посочената директива и са били пуснати на пазара преди 13 декември 2024 г., могат да бъдат предоставяни на пазара и след 13 декември 2024 г.

Това означава, че например новите изисквания за поставяне на определена информация относно проследимостта и безопасността върху продукта или върху неговата опаковка съгласно РОБП не се прилагат за продуктите, които са били пуснати на пазара преди 13 декември 2024 г.

Моля, имайте предвид, че пускането на пазара означава първото предоставяне на продукта на пазара на Съюза. Това трябва да бъде установено на равнището на всяка конкретна единица от съответния продукт.

Обхванати канали за продажби

С РОБП на потребителите се осигурява достъп до безопасни продукти, независимо от избрания от тях канал за продажби. **РОБП обхваща безопасността на продукта за всички видове канали за продажби, включително онлайн продажби и други форми за продажба от разстояние**. С РОБП също така се гарантира, че потребителите разполагат с достъп до същата информация за продукта и свързаната с него безопасност както при онлайн продажби или чрез други форми за продажба от разстояние, така и при продажби от физически магазин.

Продуктите, предлагани за онлайн продажба или чрез други средства за продажба от разстояние, се считат за предоставени на пазара, ако офертата за продажба е насочена към потребители в ЕС. Оферта за продажба се счита за насочена към потребителите в ЕС след анализ на всеки отделен случай, ако съответният икономически оператор насочва дейността си към една или повече държави членки. При анализа на всеки отделен случай следва да се вземат предвид съответните фактори ([9]):

— географските райони, до които е възможно изпращането,

— наличните езици, използвани за предлагането или за поръчването,

— платежните средства, и

— използването на валутата на държавата членка или името на домейн, регистрирано в една от държавите членки.

([9]) Вж. също съображение 21 от РОБП.

2.2. **Връзка към законодателството на ЕС за хармонизация и друго законодателство на ЕС**

РОБП **допълва законодателството на ЕС за хармонизация** ([10]) и по този начин осигурява **мрежа за безопасност** за всички продукти, пуснати или предоставени на пазарите в ЕС.

— РОБП се прилага по отношение на продуктите, които са пуснати или предоставени на пазара, доколкото не съществуват специални разпоредби със същата цел съгласно правото на Съюза, с които се урежда безопасността на съответните продукти.

— Когато продуктите са предмет на специални изисквания за безопасност, наложени от правото на Съюза, РОБП се прилага само за аспектите, рисковете или категориите рискове, които не са обхванати от посочените изисквания.

***Пример**: например РОБП се прилага изцяло, наред с другото, за изделия за отглеждане на деца, гимнастически уреди и мебели, тъй като тези категории продукти не са предмет на специални изисквания, наложени от друго законодателство на ЕС. В случая на устройства с ниско напрежение РОБП би продължил да се прилага за някои нови технологични аспекти, като например способностите за самообучение, ако те не са обхванати от Директивата на ЕС за ниското напрежение ([11]). Подобно на това РОБП ще обхваща рисковете за безопасността на продукти с изкуствен интелект (ИИ) с ниска степен на риск. Освен това задълженията по РОБП на доставчиците на онлайн места за търговия се прилагат и за продукти, за които съществуват специални изисквания за безопасност съгласно друго законодателство на ЕС.*

По отношение на **продуктите, които вече са предмет на специални изисквания, наложени от законодателството на ЕС за хармонизация**:

Следните глави **се прилагат** съобразно изброените по-горе условия:

✓ глава I — общи разпоредби;

✓ глава II — изисквания за безопасност: тази глава се прилага само за рисковете или категориите рискове, които не са обхванати от законодателството на ЕС за хармонизация;

✓ глава III, раздел 2 – задължения на икономическия оператор относно продажбите от разстояние, докладване на инциденти, свързани с продуктите, и разпоредбите за информация в електронен формат;

✓ глава IV – доставчици на онлайн места за търговия;

✓ глава VI – системата за бързо предупреждение Safety Gate и порталът Safety Business Gateway;

✓ Глава VIII — право на информация и на средство за правна защита.

Следните глави **не се прилагат**:

✓ глава III, раздел 1 (частта от задълженията за икономическите оператори, които не са споменати в горепосочения параграф);

✓ глава V (надзор на пазара и изпълнение);

✓ глава VII (роля на Комисията и координиране на прилагането); и

✓ глави IX—XI (международно сътрудничество, финансови разпоредби, заключителни разпоредби).

([10]) Законодателството на Съюза, посочено в приложение I към Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1—44), както и всяко друго законодателство на Съюза, хармонизиращо условията за пускане на продукти на пазара, за които се прилага посоченият регламент.

([11]) Директива 2014/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението (преработен текст) (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 357—374).

РОБП е взаимосвързан с Регламента относно надзора на пазара ([12]), тъй като редица разпоредби на посочения регламент — по-специално тези, свързани с правомощията на органите за надзор на пазара — намират приложение и при осъществяването на надзор върху продуктите, попадащи в обхвата на РОБП ([13]). Освен това по естество РОБП има **тясна взаимовръзка с други съотносими актове на законодателството на ЕС**, отнасящи се до незаконното онлайн съдържание , включително Акта за цифровите услуги ([14]).

2.3. **Какви видове продукти са изключени от обхвата на РОБП?**

Следните **продукти и групи от продукти се изключват** от обхвата на приложното поле на РОБП:

а) лекарствените продукти за хуманна или ветеринарна употреба;

б) храните;

в) фуражите;

г) живите растения и животните, генетично модифицираните организми и генетично модифицираните микроорганизми в контролирани условия, както и растителните и животинските продукти, пряко свързани с тяхното бъдещо възпроизводство;

д) страничните животински продукти и производните продукти;

е) продуктите за растителна защита;

ж) оборудването, което потребителите използват за превоз или за пътуване, ако това оборудване се управлява пряко от доставчик на услуги в контекста на транспортна услуга, предоставяна на потребителите, а не се управлява от самите потребители;

з) въздухоплавателните средства, посочени в член 2, параграф 3, буква г) от Регламент (ЕС) 2018/1139; и

и) антики (т.е. продукти, като например колекционерски предмети или произведения на изкуството, по отношение на които потребителите не могат разумно да очакват, че отговарят на най-съвременните стандарти за безопасност).

Освен това РОБП не се прилага за **продукти, които трябва да бъдат поправени или обновени преди употреба,** ако тези продукти се пускат или предоставят на пазара и се обозначават ясно като такива. Независимо от това регламентът ще се прилага по отношение на продукти втора употреба и по отношение на поправени, ремонтирани или обновени продукти, които са пуснати или предоставени на пазара като такива.

Услугите не са обхванати от РОБП, но **продуктите, които се предоставят на потребителите в контекста на предоставянето на услуги**, попадат в обхвата на РОБП. Например:

— продукти, които се доставят на потребители за използване извън помещенията на доставчик на услуги (напр. велосипеди под наем);

— продукти, използвани в помещенията на доставчик на услуги, ако самите потребители ги управляват активно (напр. уреди във фитнес зали);

— продукти, които се използват пряко от потребителите по време на предоставянето на услугата, дори и при пасивна употреба (напр. тези продукти се прилагат върху потребителите от доставчиците на услуги, като козметични продукти, използвани в козметични салони, или мастила за татуировки, използвани в салони за татуировки).

3. **Моите отговорности**

За да разберете какви са отговорностите Ви съгласно РОБП, трябва първо да определите каква роля изпълнявате по отношение на продуктите, които обработвате.

При новите и нововъзникващи сложни бизнес модели един и същ стопански субект може да предоставя различни услуги.

([12]) Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1—44).

([13]) Вж. член 23 от РОБП.

([14]) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1—102).

В зависимост от естеството на услугите, които предоставяте за даден продукт, може да попадате в една или повече от следните бизнес категории по смисъла на РОБП за този конкретен продукт ([15]):

— ако като предприятие предоставяте **само посреднически онлайн услуги** за даден продукт (напр. като позволявате на трети страни да публикуват оферти на Вашия интерфейс), тогава при продажбата на този конкретен продукт се определяте като **доставчик на онлайн място за търговия**и трябва да спазвате разпоредбите на глава IV от РОБП, както и другите разпоредби от РОБП, които се отнасят конкретно за доставчиците на онлайн места за търговия;

— ако също така действате като икономически оператор за друг(и) продукт(и) (напр. като предлагате собствени маркови продукти в качеството си на дистрибутор или вносител или като предоставяте услуги за обработка на поръчки), в този случай трябва да спазвате съответните задължения на глава III от РОБП и другите разпоредби от РОБП, които засягат икономическите оператори общо или конкретно.

Пример: *Предприятие предоставя онлайн място за търговия. Ако това предприятие предлага свой собствен марков продукт на този онлайн интерфейс, то ще се счита за икономически оператор (производител) на тези продукти, дори ако не са произведени от него.*

— Ако се определяте или предоставяте услуги като **отговорно лице** (напр. като упълномощен представител на производител от трета държава или като доставчик на услуги за обработка на поръчки), трябва да спазвате задълженията на отговорното лице (вж. точка 3.2 за повече информация относно отговорното лице).

Настоятелно се препоръчва внимателно да анализирате услугите, които предлагате за продуктите, които обработвате, за да определите към коя или кои бизнес категории попадате за съответния продукт. Имайте предвид, че може да попадате в различни бизнес категории за различни продукти и следователно може да се наложи да спазвате различни набори от задължения едновременно.

Отговорностите, изложени по-долу, се прилагат без да засягат и като допълнение към Вашите задължения, произтичащи по друго законодателство на ЕС за хармонизация или друго законодателство на ЕС.

3.1. **Икономически оператори**

3.1.1. **Аз съм производител: Какви са моите задължения съгласно РОБП?**

Кой е производител?

В РОБП като производител се определя *всяко физическо или юридическо лице, което произвежда продукт или което възлага проектирането или производството на продукт* ***и*** *което предлага този продукт на пазара със своето име или търговска марка.*

Първо, производителят трябва или да е произвел продукта, или да е възложил проектирането или производството на продукт от свое име. Второ, трябва да предлага продукта на пазара със своето име или търговска марка.

([15]) Това не изключва възможността по отношение на друг продукт, за който предоставяте различни услуги, да попадате в друга бизнес категория (категории) съгласно РОБП. Едно и също предприятие може да попадне в няколко бизнес категории в зависимост от ролята(ите), която(ито) изпълнява по отношение на всеки от продуктите, които обработва.

Следователно физически или юридически лица се считат за производители, ако предлагат продукта на пазара със своето име (включително в случаите, когато не са действителните му производители); Освен това те също се считат за производители, ако съществено променят продукт, произведен от друго лице, и го пускат самостоятелно на пазара.

Пример: Предприятие А закупува чаши от друго предприятие Б, което ги произвежда. Предприятие А поставя върху тях своето лого и ги продава на потребителите. Предприятие А става производител на тези чаши и носи всички задължения, предвидени за производителя по силата на РОБП.

Като производител Вие изпълнявате ключова роля в осигуряването на безопасността на продукта, тъй като се ангажирате с него още от етапа на проектиране.

Ваше общо задължение е да гарантирате, че продуктите, които предлагате на пазара, са проектирани и произведени по начин, който осигурява тяхната безопасност.

Как да се проектират безопасни продукти? Важността на вътрешния анализ на риска

Имате задължение да пускате или предоставяте на пазара само продукти, които са безопасни по дизайн. За тази цел трябва да извършите **вътрешен анализ на риска**, което означава коректна **оценка на риска на продукта**.

Трябва да вземете предвид редица **елементи при оценяването на безопасността на продукта**. В РОБП се предоставя неизчерпателен списък на елементите, които трябва да бъдат взети предвид при анализирането на потенциалния риск на даден продукт.

Първо трябва да вземете под внимание **характеристиките** на продукта. Те включват неговия дизайн, технически характеристики, състав, опаковка и инструкции.

Ако продуктът Ви е може да се използва заедно с други продукти, трябва да отчетете както **въздействието на Вашия продукт** върху другите продукти, така и **въздействието, което те могат да окажат** върху Вашия продукт. Например даден софтуер или неговата актуализация могат да предизвикат прегряване на устройството вследствие на прекомерно натоварване на процесора.

Също така трябва да обмислите как да **представите** продукта си и каква информация за безопасност, етикети, предупреждения и инструкции за неговата безопасна употреба и изхвърляне трябва да поставите върху продукта или опаковката му. Например според естеството на продукта може да се наложи да го етикетирате с информация относно възрастта, от която е подходящ за деца, както и да включите всички съответни предупреждения и инструкции.

Трябва също да имате предвид **категориите потребители**, които ще ползват Вашия продукт. Трябва да обърнете специално внимание на потенциалните рискове, които продуктите Ви може да представляват за **потребители** в ситуации на уязвимост (напр. деца, възрастни хора, лица с увреждания...), и да вземете предвид характеристики като **пола** на ползвателя.

Пример: Съобразно естеството на продукта може да е необходимо да вземете предвид обстоятелството, че жените обичайно са с по-малки телесни размери от мъжете, поради което потенциалните рискове, свързани с продукта, трябва да отчитат различните възможни телесни размери.

Освен това трябва да вземете под внимание **външния вид** на Вашия продукт, особено когато той може да обърка потребителите. Това се отнася основно за:

— **Продукти, имитиращи храна**: трябва да оцените дали Вашият продукт прилича на храна и може да накара потребителите да го поставят в устата си. Като примери могат да се посочат декоративни изделия с външен вид на плодове или сапун, оформен като тарталета, от който при захапване могат да се откъснат малки парчета.

— **Привлекателните за децата продукти**: трябва да оцените дали Вашият продукт, дори и да не е предназначен за деца, има вероятност да привлече тяхното внимание и следователно да бъде използван от тях. Подобна ситуация може да възникне например при батерия или перилен препарат, декорирани с изображения на анимационни персонажи.

Съобразно естеството на продукта трябва да отчетете и **характеристиките в областта на киберсигурността**, необходими за защита на продукта срещу външни влияния, както и неговите **функции, свързани с развитие, учене** и **предвиждане**.

Както е изложено във втората част на настоящите насоки, Вашият продукт се счита за безопасен, ако отговаря i) на съответните европейски стандарти, данните за които са публикувани в Официален вестник на ЕС, по отношение на рисковете, обхванати от тези стандарти, или, при липса на такива, ii) на съответните национални изисквания на държавата членка, в която продуктът ще бъде пуснат или предоставен на пазара.

Ако обаче Вашият продукт **не се ползва от такава презумпция за безопасност** или в случай на рискове, които не са обхванати от тези стандарти, следва да извършите пълна оценка на неговите потенциални рискове и начини за тяхното отстраняване или ограничаване.

В този случай, за да оцените рисковете на Вашия продукт, ще трябва да вземете под внимание редица допълнителни елементи, ако са налични:

а) другите европейски стандарти;

б) международните стандарти;

в) международните споразумения;

г) схемите за доброволно сертифициране или подобни рамки за оценка на съответствието на трета страна;

д) препоръките или насоките на Комисията относно оценката на безопасността на продуктите;

е) националните стандарти, изготвени в държавата членка, в която продуктът се предоставя;

ж) достиженията на науката и технологиите;

з) кодексите на добрата практика за безопасност на продуктите, които важат в съответния сектор;

и) разумните очаквания на потребителите относно безопасността; и

й) изискванията за безопасност, приети от Комисията посредством актове за изпълнение, които се предвижда да бъдат обхванати от европейските стандарти, за да се гарантира, че продуктът е безопасен.

Кога трябва да изготвя техническата документация? Каква информация следва да включа в техническата документация [16]**?**

Преди да пуснете продукта на пазара, трябва да извършите вътрешен анализ на риска, както бе посочено по-горе, и да изготвите техническа документация, с която да го удостоверите [17].

Техническата документация трябва да бъде изготвена за всеки продукт (модел на продукт), а не за отделни негови единици. Ако обаче отделните единици от даден продукт (модел продукт) се произвеждат с различни характеристики, които може да окажат въздействие върху тяхната безопасност (напр. различен цвят, състав или функции), те се разглеждат като конкретни продукти и за всеки от тях трябва да се изготви самостоятелна техническа документация [18].

Техническата документация трябва да съдържа анализ на риска на продукта и да посочва всички установени възможни рискове, независимо от тяхната степен на сериозност.

Количеството информация и степента на детайлност, които трябва да бъде предоставени в техническата документация, следва да бъдат пропорционални на сложността на продукта и на възможните рискове, установени от производителя.

Техническата документация трябва да включва:

— общо описание на продукта;

— съществените характеристики на продукта, които са от значение за оценяването на неговата безопасност (напр. неговите химични компоненти и др.); и

[16] Вж. член 9, параграф 2 от РОБП.

[17] Моля, имайте предвид, че глава III, раздел I от РОБП, в която се определят задълженията на производителите, включително по отношение на техническата документация, не се прилага по отношение на продукти, за които се прилагат специални изисквания, наложени от законодателството на Съюза за хармонизация, както е обяснено в раздел 2.2.

[18] Не е необходимо да поддържате техническа документация за резервните части на Вашия продукт, ако не ги произвеждате. Ако дадена резервна част, която не произвеждате, оказва въздействие върху безопасността на Вашия продукт, трябва да вземете предвид този аспект във Вашия анализ на риска и да го удостоверите в техническата си документация.

— когато е целесъобразно по отношение на възможните рискове, свързани с даден продукт:

  — анализ на възможните рискове, свързани с продукта, и решенията, приети с цел отстраняване или ограничаване на тези рискове (това може да включва и резултатите от всички доклади относно тестове),

  — списък със съответните европейски стандарти, които са приложени (ако те са приложени само частично, посочете частите, които са приложени),

  — при липса на съответните европейски стандарти се изисква списък на националните изисквания, свързани с безопасността на продукта, ако са налични, или

  — други елементи/методи, използвани за оценка на безопасността/ограничаване на рисковете на продуктите.

Техническата документация може да бъде в електронен формат, както и под формата на досие, съставено от различни документи.

Трябва да поддържате техническата документация актуална и да я съхранявате в продължение на 10 години след пускането на продукта на пазара.

По-долу е предоставен примерен образец, който може да Ви помогне при съставянето и организирането на Вашата техническа документация. Този примерен образец не е задължителен.

Техническа документация — примерен образец

1. Идентификация на продукта:

Марка:

Наименование на продукта:

Тип на модела/ партида/ сериен номер или друг елемент за идентификация:

Описание на продукта:

Изображение на продукта:

Описание на опаковката:

Изображение на опаковката:

2. Характеристики и състав на продукта:

Характеристики:

Материал:

Състав:

3. Анализ на риска и мерки за ограничаване на риска

Необходимо е да опишете поотделно всеки установен потенциален риск, както и предприетите мерки за неговото ограничаване или отстраняване, или разпоредбите за презумпция на съответствие (напр. прилагане на европейски стандарти).

Потенциален риск 1:

Описание на потенциалния риск:

Мерки за справяне с потенциалния риск:

— Напр.: Всички вещества, вложени в продукта и опаковката, отговарят на изискванията на […]

— […] е в съответствие с европейския стандарт […]-

— Предупрежденията и инструкциите за употреба, предоставени с продукта, са в съответствие с европейския стандарт [...]

Потенциален риск 2:

Описание на потенциалния риск:

Мерки за справяне с потенциалния риск:

[...]

Каква информация трябва да предоставя върху/добавя към продукта при пускането му на пазара?

Информацията, която трябва да предоставите:

А) Тип, партиден или сериен номер или друг елемент, който позволява неговото идентифициране (напр. баркод)

Б) Вашето име като производител

В) Вашето регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка

Г) Вашият пощенски и електронен адрес и, ако са различни, пощенски или електронен адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с Вас

Д) Име или регистрирана търговска марка и данните за връзка, включително пощенски и електронен адрес на отговорното лице в ЕС за този продукт

Как трябва да бъде представена информацията, изброена в букви А— Д?

Трябва да гарантирате, че потребителите могат лесно да видят и прочетат тази информация. Тя трябва да бъде поставена върху продукта или, ако това не е възможно, върху неговата опаковка или в придружаващ продукта документ. Решението къде да бъде показана тази информация е Ваше в рамките на предвидените изисквания. Поради това следва да сте в състояние да обосновете направения от Вас избор в случай на възникнал спор. По принцип само размерът на продукта (а не например естетически или подобни съображения) може да оправдае преместването на определена задължителна информация от продукта върху неговата опаковка или в други придружаващи го документи ([19]).

Какво означава „електронен адрес“?

Електронният адрес може да бъде електронна поща или специален раздел на Вашия уебсайт, чрез които на потребителите се предоставя възможност за пряка и леска връзка с Вас. Уебсайтът сам по себе си не е достатъчен, ако не дава възможност за пряка комуникация с Вас.

Е) Ясни инструкции за безопасна употреба

Ж) Ясна информация за безопасност

На какъв език трябва да предоставя информацията, изброена в букви Е и Ж?

Трябва да се уверите, че тези инструкции и информацията за безопасност са на език лесно разбираем от потребителите. Това се определя от държавата членка, на чийто пазар пускате продукта.

Тази информация задължителна ли е във всички случаи?

Не, ако продуктът може да бъде използван безопасно и по предвидения от Вас начин без такива инструкции и информация за безопасност, те не са задължителни. Такъв е случаят например с продукти, чиито рискове са добре известни на потребителите (напр. ножове).

Какви са моите задължения, ако съм установен(а) извън ЕС?

Важно е да се подчертае, че можете да пуснете на пазара на ЕС продукти, попадащи в обхвата на РОБП, само ако за тях има определено отговорно лице, установено в ЕС. Отговорното лице за продукта може да бъде вносителят, упълномощеният представител, назначен от Вас, или доставчик на услуги за обработка на поръчки. **Идентификационните данни и данните за връзка на отговорното лице трябва също да бъдат посочени на продукта (или върху неговата опаковка, пакета или в придружаващ го документ).** Това може да бъде осъществено пряко от Вас или чрез друг икономически оператор, но трябва да гарантирате, че продуктът няма да бъде пуснат на пазара на Европейския съюз, освен ако не са ясно посочени данните за връзка на отговорното лице, установено в ЕС. Вижте повече информация в точка 3.2.

([19]) Подобен подход се следва също и в насоките на „Синьото ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите: Известие на Комисията, „Синьото ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите — 2022 г. (ОВ C 247, 29.6.2022 г., стр. 1—152).

Какви са моите задължения, ако предлагам продукт за продажба от разстояние?

Ако решите да предоставяте продукти на пазара онлайн или чрез други средства за продажби от разстояние, офертата за тези продукти (напр. оферта за продукт на Вашия онлайн магазин) трябва да съдържа ясно и видимо поне следната информация:

а) името, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка на производителя, както и пощенския и електронния адрес, чрез който може да се осъществи връзка с него;

б) когато производителят не е установен в ЕС — името, пощенския и електронния адрес на отговорното лице по смисъла на член 16, параграф 1 от РОБП или член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

в) информация, която позволява идентифициране на продукта, включително негово изображение, неговия тип и всеки друг идентификатор на продукта; и

г) всяко предупреждение или информация за безопасност, които се поставят върху продукта или върху опаковката му, или са включени в придружаващ го документ, в съответствие с РОБП или приложимото законодателство на ЕС за хармонизация на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите, определен от държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара.

Какви са моите задължения, ако разполагам със система за регистриране или програма за лоялност на клиентите?

В РОБП се посочват нови задължения, ако имате (или планирате да имате):

— **система за регистриране**, чрез която клиентите могат след закупуването на даден продукт да съобщят доброволно на производителя определена информация като своето име, координати за връзка, модел на продукта или сериен номер и може да получат някои облаги от това;

— **програма за лоялност на клиентите**, която прави възможно идентифицирането на закупените от потребителите продукти (напр. когато потребителите използват карта за лоялност, която се сканира при покупка, а данните за техните покупки са достъпни за предприятието, създало програмата за лоялност). Изключват се програми за лоялност на клиентите, които не позволяват идентифициране на закупените от потребителите продукти — например карти за лоялност, с които на потребителите може да се предоставят определени облаги при достигане на определена стойност на покупките, но без събиране на данни за закупените от тях продукти.

И двете системи са ефективни начини за идентифициране на потребители, засегнати от изземване във връзка с безопасността на продукти или от предупреждение за безопасност. Потребителите обаче биха могли да предпочетат да не се възползват от тях поради факта, че не проявяват интерес към другите облаги, предоставяни чрез системата за регистриране или програмата за лоялност на клиентите. Те може например да не желаят да бъдат търсени с маркетингови цели.

В съответствие с РОБП, ако разполагате със система за регистриране или програма за лоялност на клиентите, трябва да осигурите на потребителите възможност да се включат в тях само за цели, свързани с безопасността.

Потребителите следва да имат възможност да предоставят своите данни за връзка само за получаване на информация относно безопасността (напр. изземвания във връзка с безопасността на продукти или предупреждения за безопасност). В този случай данните им трябва да се използват само за връзка с тях при изземване на продукт или предупреждение за безопасност и не трябва да се обработват за други цели (като например маркетинг).

След пускане на продукта на пазара:

— **Техническа документация:**

  — Трябва да поддържате актуализирана техническата документация. Например промяна в състава на продукта трябва да се отрази в техническата документация.

  — Трябва да съхранявате тази документация 10 години след пускането на продукта на пазара. Трябва да можете да предоставите тази документация на органите при поискване.

— **Вътрешни процеси**: трябва да въведете процедури, с които да гарантирате, че серийно произвеждани продукти продължават да са безопасни, както и вътрешни процеси за безопасност на продуктите, които Ви позволяват да спазвате задълженията си по РОБП (напр. контрол на качеството, обучен персонал по въпроси, свързани с безопасността на продуктите, и с широки познания за законодателството на ЕС в областта на безопасността на продуктите, въвеждане на учебни пътеки във връзка с безопасността на продуктите, както и процедури за реакция при получаване на информация за инциденти или жалби).

Какво трябва да направя, ако възникне проблем, свързан с безопасността?

Ако считате или имате основание да считате, че продукт, който сте пуснали на пазара, е опасен (например поради инцидент, докладван от потребител или от участник във веригата на доставки), трябва незабавно да предприемете следните стъпки:

1) **Предприемете необходимите корективни мерки за ефективно управление на риска за безопасност и за привеждане на продукта в съответствие**

Примери на корективни мерки, които можете да предприемете:

— Изземване на продукта от крайните ползватели (вж. разпоредбите, свързани с информацията за изземвания, известията за изземване и средствата за правна защита в случай на изземване в точка 3.4.1);

— Изтегляне на продукта от пазара;

— Унищожаване на продукта;

— Спиране на продажбите;

— Поставяне на подходящи предупредителни означения върху продукта относно свързаните с него рискове;

Информиране на потребителите относно рисковете.

Следва да наблюдавате ефективността на приетата мярка и при необходимост да я адаптирате. Може да е необходимо да предприемете няколко различни мерки едновременно.

2) **Информирайте потребителите за опасния(те) продукт(и)**

Трябва да информирате потребителите в случай на изземване във връзка с безопасността на продукта или предупреждение за безопасност (информация, която трябва да бъде предоставена на потребителите, за да се осигури безопасната употреба на продукта). За повече подробности вижте точка 3.4.1.

Можете да използвате Safety Business Gateway ([20]), за да предупредите едновременно потребителите и органите (предоставената информация може да е различна по отношение на подробности и техническа сложност).

Информацията, предоставена чрез Safety Business Gateway и предназначена за обществеността , ще бъде достъпна за потребителите на портала Safety Gate.

3) **Уведомете органите за надзор на пазара на държавите членки, в които продуктът е бил предоставен на пазара**

Как трябва да уведомя органите за надзор на пазара?

Трябва да използвате Safety Business Gateway (вж. точка 3.4.3). Този инструмент Ви дава възможност да изберете всички държави членки, в които опасният продукт е бил предоставен на пазара, и да информирате органите незабавно и едновременно.

Каква информация трябва да съобщя на потребителите и на органите?

Трябва да предоставите подробни данни за:

— риска за здравето и безопасността на потребителите: опишете по ясен и разбираем начин какво може да се случи при употреба на продукта;

— всички вече предприети корективни мерки; и

— ако има такива, за количеството по държави членки на продукти, които все още са в обращение на пазара.

4) **Уведомете своевременно другите икономически оператори, отговорните лица и доставчици на онлайн места за търговия в съответната верига на доставки за всеки установен проблем, свързан с безопасността**

Предаването на информация е от съществено значение за бързото справяне с проблема, свързан с безопасността.

Жалби и инциденти

Имате следните задължения по отношение на жалбите на потребителите и инцидентите:

1) **Осигурете канал за подаване на жалби на потребители**

Трябва да разполагате с канал за комуникация като телефонен номер, електронен адрес или специален раздел на Вашия уебсайт, който дава възможност на потребителите да подават жалби и да Ви уведомяват за всякакви инциденти или въпроси, свързани с безопасността, които са изпитали с даден продукт. Този канал за комуникация може да бъде същият като единната точка за контакт, която трябва да се показва върху продукта (пощенският или електронният адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с Вас).

([20]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/screen/public/home.

Следва да се вземат предвид нуждите от достъпност за хората с увреждания. Например не следва цялата информация да бъде представена чрез изображение, което не може да бъде разчетено от софтуер за преобразуване на текст в говор ([21]).

2) **Разследвайте жалбите**

Трябва да разследвате всички жалби, получени от потребител, или информация за инцидент, свързан с безопасността на продукта. Ако жалбата или информацията се окажат обосновани, трябва да предприемете корективна мярка.

Ако потребителят е съобщил за инцидент, свързан с безопасността на продукта, трябва да го докладвате на органите чрез Safety Business Gateway.

Трябва да водите вътрешен регистър на:

— жалби на потребители и информация за инциденти;

— изземвания на продукт; и

— всякакви корективни мерки, взети за привеждане на продукта в съответствие.

Във вътрешния регистър на жалбите трябва да съхранявате само личните данни, които са необходими, за да разследвате жалбата.

Тези данни се съхраняват само докато са необходими за целите на разследването. Във всеки случай трябва да изтриете личните данни (напр. името и адреса на потребителя) от регистъра пет години след въвеждането им в него.

3) **Докладвайте за инциденти, свързани с безопасността на продукти**

Когато получите информация или узнаете за инцидент, причинен от продукт, който сте пуснали или предоставили на пазара, трябва възможно най-скоро да уведомите за инцидента компетентните органи на държавата членка, в която е настъпил инцидентът, чрез Safety Business Gateway.

Когато получите информация от вносители или дистрибутори, че са настъпили такива инциденти, трябва да уведомите компетентните органи лично или да възложите на вносителя или на един от дистрибуторите да направят уведомлението.

Какво представлява инцидент, свързан с безопасността на продуктите?

Инцидентите, подлежащи на уведомяване, са случаи, свързани с употребата на продукт, които са довели до смърт на дадено лице или до сериозни неблагоприятни последици за здравето и безопасността му. Тези последици могат да бъдат постоянни или временни. Могат да включват наранявания, други увреждания на тялото, заболявания и хронични последици за здравето.

Кой инструмент трябва да използвам, за да уведомя за инцидента?

Трябва да използвате Safety Business Gateway (вж. точка 3.4.3).

Каква информация трябва да включа в уведомлението?

Трябва да посочите:

— типа и идентификационния номер на продукта; и

— обстоятелствата във връзка с инцидента, ако са известни (напр. възрастта на пострадалия при инцидента, ако е уместно, както и начина на употреба на продукта по време на настъпването на инцидента).

([21]) Изискванията за достъпност на приложение I към Директива (ЕС) 2019/882 (Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70—115) са задължителни и трябва да се прилагат, за да се отрази очакваната употреба на Вашите продукти от хора с увреждания.

Контролен списък за производителя

✓ **Безопасност при проектирането**: извършете коректна оценка на риска при проектиране на продукта и отстранете или ограничите всички възможни рискове за безопасността.

✓ **Обмислете използването на европейските стандарти**, чиито данни са публикувани в *Официалния вестник на ЕС*, където са налични. Те улесняват Вашето спазване на изискванията.

✓ **Изгответе техническа документация** за Вашия продукт, която да отразява вътрешната оценка на риска, и я съхранявайте в продължение на 10 години.

✓ **Уверете се, че поставяте необходимата информация върху Вашия продукт или върху опаковката му**: посочете данните за идентифициране на продукта, Вашите идентификационни данни и данни за връзка, инструкции и информация за безопасност при необходимост.

✓ **Уверете се, че има отговорно лице за Вашия продукт в ЕС** и че данните за връзка и друга необходима информация са посочени върху продукта или върху неговата опаковка, пакета или в придружаващ го документ.

✓ **Показвайте необходимата информация за продукта в офертите за продажба от разстояние:**

— данни за идентифициране на продукта и негово изображение,

— Вашите идентификационни данни и данни за връзка,

— идентификационните данни и данните за връзка на отговорното лице за продукта в ЕС, ако Вие като производител не сте установен в ЕС,

— инструкции и информация за безопасност при необходимост.

✓ Ако разполагате със **система за регистриране или програма за лоялност на клиентите**, трябва да предложите възможност на потребителите да се абонират само за цели, свързани с безопасността.

✓ Въведете **вътрешни процеси за безопасност на продукта.**

✓ **Ако възникне проблем, свързан с безопасността на продукта:**

— **предприемете коригиращи мерки (за изземвания използвайте образеца за известие за изземване и предоставете средства за правна защита),**

— **информирайте потребителите,**

— **информирайте националните органи чрез Safety Business Gateway,**

— **информирайте другите предприятия във веригата на доставки.**

✓ Осигурете **пряк канал за жалби на потребителите** относно безопасността на продукта и разследвайте тези жалби: това може да Ви даде ценна информация за безопасността на Вашия продукт. Обмислете предоставянето на информация в достъпни формати.

✓ **Водете вътрешен регистър** на жалбите на потребителите, изземванията на продукти и предприетите коригиращи мерки.

✓ **Докладвайте за свързани с продукта инциденти,** за които сте узнали, чрез **Safety Business Gateway.**

✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара** при поискване.

За повече информация вижте раздел 3.1.1 относно задълженията на производителя.

3.1.2. **Аз съм упълномощен представител: Какви са моите задължения съгласно РОБП?**

Кой е упълномощен представител?

В РОБП като упълномощен представител се определя *всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което е упълномощено писмено от производителя да действа от името на този производител по отношение на определени задачи във връзка със задълженията на производителя съгласно РОБП.*

Упълномощеният представител е лице, което действа от името на производител. Упълномощеният представител (понякога наричан агент или агенция) трябва да има писмено пълномощно от производителя ([22]). С това пълномощно се уреждат задълженията, които трябва да изпълнява упълномощеният представител.

Упълномощеният представител трябва не само да притежава официалната компетентност да представлява производителя, но и да разполага с необходимия практически и административен капацитет за ефективно изпълнение както на задълженията, възложени му с пълномощното от производителя, така и на своите задължения съгласно РОБП. Упълномощеният представител следва по възможност да владее достатъчно добре езика или езиците, необходими за комуникация със съответните органите за надзор на пазара, освен че трябва да има необходимите правни и фактически познания.

В рамките на пълномощното производителят Ви възлага най-малко следните основни задачи съгласно РОБП, като по силата на свободата на договаряне то може да включва и по-широк кръг от задачи:

— да предоставяте на органите за надзор на пазара цялата информация и документация, необходими за доказване на безопасността на продукт, попадащ в обхвата на пълномощното Ви, на официален език, който може да бъде разбран от съответните органи;

— ако считате или имате основание да считате, че продукт, попадащ в обхвата на пълномощното Ви, е опасен, да информирате производителя за това;

— да информирате компетентните национални органи чрез уведомление в Safety Business Gateway (вж част 3.4.3) за всяко действие, предприето за отстраняване на рисковете, свързани с продукта(ите), попадащ(и) в обхвата на пълномощното Ви, освен ако производителят вече не е предоставил информацията за тези рискове; и

— да сътрудничите на компетентните национални органи, по тяхно искане, при всяко действие, предприето за отстраняване на рискове, породени от продуктите, попадащи в обхвата на пълномощното.

При поискане трябва да предоставяте на органите за надзор на пазара екземпляр от пълномощното.

Вътрешни процеси: трябва да разполагате с вътрешни процеси за безопасност на продуктите, които Ви позволяват да спазвате задълженията си по РОБП (напр. контрол на качеството, разглеждане на жалби, осигуряване на информираност относно законодателството на ЕС чрез обучение на персонала и въвеждане на учебни пътеки във връзка с безопасността на продуктите).

Трябва да **сътрудничите изцяло на органите за надзор** на пазара по отношение на аспектите на безопасност на продукта (както е обяснено в точка 3.4.5).

Важно е също така да се подчертае, че производителят може да Ви възложи да изпълнявате задачите на **отговорното лице** за продукта. В този случай ще подлежите на допълнителните задължения на отговорното лице, както е обяснено в точка 3.2.

([22]) Вж. повече указания относно пълномощното в „Синьото ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите — 2022 г. (ОВ C 247, 29.6.2022 г., стр. 1—152).

Контролен списък за упълномощения представител

✓ **Уверете се, че разполагате с писмено пълномощно** от производителя, в което се посочват задачите, които трябва да изпълнявате.

✓ **Уверете се, че разполагате с капацитета да изпълнявате задачите**, посочени в пълномощното, както и другите си задължения.

✓ **Ще бъдете упълномощени най-малко за следното:**

— да предоставяте информация и документация на органите,

— да информирате производителя в случай на подозрение, че продуктът му е опасен,

— да уведомявате националните органи за предприетите коригиращи мерки срещу опасни продукти чрез Safety Business Gateway, ако производителят не го е направил,

— да сътрудничите на националните органи при поискане за действия срещу опасни продукти.

✓ **Предоставяйте екземпляр от Вашето пълномощно** на органите за надзор на пазара при поискване.

✓ Въведете **вътрешни процеси за безопасност на продукта.**

✓ **Сътрудничете изцяло на националните органи.**

✓ **Проверете дали трябва да изпълнявате задачите на отговорното лице в ЕС**, ако е така, това предполага допълнителни задачи от Ваша страна (вж. част 3.2).

За повече информация вижте раздел 3.1.2. от задълженията на упълномощения представител.

3.1.3. **Аз съм вносител: Какви са моите задължения съгласно РОБП?**

Кой е вносител?

В РОБП като вносител се определя *всяко физическо или юридическо лице, установено в Съюза, което пуска на пазара на Съюза продукт от трета държава*.

Вносителят винаги е установен в ЕС.

Какво трябва да направите, преди да пуснете продукт на пазара?

Вашето основно задължение е да гарантирате, че продуктът отговаря на общото изискване за безопасност и че производителят е спазил изискванията относно:

— вътрешния анализ на риска и техническата документация (вж. точка 3.1.1);

— информацията, която трябва да бъде посочена върху продукта (вж. точка 3.1.1).

Каква информация трябва да посоча върху/добавя към продукта в допълнение към информацията, предоставена от производителя?

— Вашето име, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка,

— Вашият пощенски и електронен адрес и, където са различни, пощенският или електронният адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с Вас.

Как трябва да бъде представена информацията, изброена по-горе?

Трябва да гарантирате, че потребителите могат лесно да видят и прочетат тази информация. Тази информация трябва да бъде поставена върху продукта или, когато това не е възможно, върху неговата опаковка или в придружаващ продукта документ. Решението къде да бъде показана тази информация зависи от Вашата преценка в рамките на предвидените изисквания. Поради това следва да сте в състояние да обосновете направения от Вас избор в случай на възникнал спор. Само размерът на продукта (а не например естетически или подобни съображения) може да оправдае преместването на определена задължителна информация от продукта върху неговата опаковка или в други придружаващи го документи ([23]).

Трябва да гарантирате, че всеки допълнителен етикет, който трябва да прикрепите към продукта или опаковката, не закрива изискванията от правото на Съюза информация, предоставена от производителя.

Какво означава „електронен адрес“?

Електронният адрес може да бъде електронна поща или специален раздел на Вашия уебсайт, чрез които на потребителите се предоставя възможност за пряка връзка с Вас. Уебсайтът сам по себе си не е достатъчен, ако не дава възможност за пряка комуникация с Вас.

Какви инструкции и информация за безопасност трябва да бъдат предоставени с продукта?

Трябва да гарантирате, че внесеният от Вас продукт е придружен от ясни инструкции и информация за безопасност.

На какъв език или езици трябва да предоставя тази информация?

Трябва да се уверите, че тези инструкции и информация за безопасност са на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите. Това се определя от държавата членка, на чийто пазар пускате продукта.

Тази информация задължителна ли е във всички случаи?

Не, ако продуктът може да бъде използван безопасно и по предвидения от Вас начин без такива инструкции и информация за безопасност, те не са задължителни. Такъв е случаят например с продукти, чиито рискове са добре известни на потребителите (напр. ножове).

Какви са моите задължения, ако предлагам продукт за продажба от разстояние?

Ако решите да предоставяте продукти на пазара онлайн или чрез други средства за продажби от разстояние, офертата за тези продукти (напр. оферта за продукт на Вашия онлайн магазин) трябва да съдържа ясно и видимо поне следната информация:

а) името, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка на производителя, както и пощенския и електронния адрес, чрез който може да се осъществи връзка с него;

б) ако производителят не е установен в ЕС — името, пощенския и електронния адрес на отговорното лице по смисъла на член 16, параграф 1 от РОБП или член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

в) информация, която позволява идентифициране на продукта, включително негово изображение, неговия тип и всеки друг идентификатор на продукта; и

г) всяко предупреждение или информация за безопасност, които се поставят върху продукта или върху опаковката му, или са включени в придружаващ го документ, в съответствие с РОБП или приложимото законодателство на ЕС за хармонизация на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите, определен от държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара.

Какви са моите задължения, ако разполагам с програма за лоялност на клиентите?

В РОБП се установяват нови задължения, ако имате (или планирате да имате) **програма за лоялност на клиентите**, която прави възможно идентифицирането на закупените от потребителите продукти (напр. когато потребителите използват карта за лоялност, която се сканира при покупка, а данните за покупките са достъпни за предприятието, създало програмата за лоялност). Изключват се програми за лоялност на клиентите, които не позволяват идентифициране на закупените от потребителите продукти (напр. карти за лоялност, с които на потребителите може да се предоставят определени облаги при достигане на определена стойност на покупките, но без събиране на данни за закупените от тях продукти).

([23]) Подобен подход се следва също и в насоките на „Синьото ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите — 2022 г. (ОВ C 247, 29.6.2022 г., стр. 1—152).

Това е ефективен начин за идентифициране на потребители, засегнати от изземване във връзка с безопасността на продукт или от предупреждение за безопасност. Потребителите обаче биха могли да предпочетат да не се възползват от такива системи поради факта, че не проявяват интерес към другите облаги, предоставяни от програмата за лоялност на клиентите, и по-специално може да не желаят да се свързват с тях с маркетингови цели.

В съответствие с РОБП, ако разполагате с програма за лоялност на клиентите, трябва да дадете възможност на потребителите да изберат да участват в нея само за цели, свързани с безопасността.

Това означава, че потребителите следва да имат възможност да предоставят своите данни за връзка само за получаване на информация относно безопасността (напр. изземвания във връзка с безопасността на продукт или предупреждения за безопасност). В този случай данните им трябва да се използват само за връзка с тях при изземване на продукт или предупреждение за безопасност и не трябва да се обработват за други цели (като например маркетинг).

Какви са моите задължения относно съхранението и транспортирането на продукти?

Докато носите отговорност за даден продукт, Вие трябва да гарантирате,че условията за съхранение или транспорт:

— не го превръщат в източник на опасност (напр. когато безопасността му зависи от съхранение при конкретна температура); и

— не оказват влияние върху маркировките, изисквани върху продукта (вж. точка 3.1.1).

Какви са моите задължения относно техническата документация?

Трябва да съхранявате екземпляр от техническата документация, изготвена от производителя (според точка 3.1.1), включително всички свързани документи при необходимост, в продължение на 10 години след като сте пуснали продукта на пазара.

Трябва да можете да предоставите тази документация на националните органи за надзор на пазара при поискване.

Допълнителни задължения на вносителя

Важно е също така да се подчертае, че може да бъдете и **отговорното лице за продукта**, ако производителят не е установен в ЕС. В този случай ще подлежите на допълнителни задължения, както е обяснено в точка 3.2.

Вътрешни процеси: трябва да разполагате с вътрешни процеси за безопасност на продуктите, които Ви позволяват да спазвате задълженията си по РОБП (напр. контрол на качеството, разглеждане на жалби, осигуряване на информираност относно законодателството на ЕС чрез обучение на персонала и въвеждане на учебни пътеки във връзка с безопасността на продуктите).

Трябва да **сътрудничите изцяло на органите за надзор** на пазара по отношение на аспектите на безопасност на продукта, както е обяснено в точка 3.4.5.

Какво трябва да направя, ако възникне проблем с продукт преди неговото пускане на пазара?

Не трябва да пускате продукт на пазара, преди да сте го привели в съответствие, ако считате или имате основание да считате, че едно или повече от следните неща може да е вярно:

— даден продукт е опасен (напр. поради инцидент, докладван от потребител или от участник във веригата на доставки);

— даден продукт не отговаря на задълженията относно вътрешния анализ на риска и техническата документация (вж. точка 3.1.1);

— даден продукт не отговаря на задълженията по отношение на информацията, която трябва да бъде посочена върху продукта (вж. точка 3.1.1).

Привеждането на продукта в съответствие може да означава например добавянето на информацията, която е липсвала върху продукта.

Ако продуктът е опасен, трябва незабавно:

— да информирате за това производителя;

— да гарантирате, че органите за надзор на пазара са информирани за този опасен продукт чрез Safety Business Gateway (вж. точка 3.4.3).

Какво трябва да направя, ако възникне проблем, свързан с безопасността на продукт, след неговото пускане на пазара?

Ако считате или имате основание да считате, че продукт, който сте пуснали на пазара, е опасен (например поради инцидент, докладван от потребител или участник във веригата на доставки), трябва незабавно да предприемете следните стъпки:

А) **Информирайте производителя за проблема, свързан с безопасността.**

Предаването на информация е от съществено значение за бързото справяне с проблема, свързан с безопасността.

Б) **Уверете се, че производителят е предприел необходимите корективни мерки за ефективно привеждане на продукта в съответствие.**

Ако производителят все още не е предприел такива мерки, Вие трябва незабавно да ги предприемете.

Примери на корективни мерки, които можете да предприемете:

— Изземване на продукта от крайните ползватели (вж. разпоредбите, свързани с информацията за изземвания, известията за изземване и средствата за правна защита в случай на изземване в точка 3.4.1);

— Изтегляне на продукта от пазара;

— Унищожаване на продукта;

— Спиране на продажбите;

— Поставяне на подходящи предупредителни означения върху продукта относно свързаните с него рискове; или

— Информиране на потребителите относно рисковете.

Следва да наблюдавате ефективността на предприетите мерки и при необходимост да ги адаптирате. Може да е необходимо да предприемете няколко мерки едновременно.

В) **Уверете се, че потребителите са информирани за опасния(те) продукт(и).**

Ако производителят още не е уведомил потребителите, трябва да го направите лично.

Как трябва да информирам потребителите?

Можете да използвате Safety Business Gateway, за да предупредите едновременно органите и потребителите (но предоставената информация може да е различна по отношение на подробности и техническа сложност). Информацията, предоставена чрез Safety Business Gateway и предназначена за обществеността , ще бъде достъпна за потребителите на портала Safety Gate.

Информиране на потребителите за изземвания във връзка с безопасността на продукт и предупреждения за безопасност:

Ако производителят все още не е го направил, трябва лично да информирате потребителите за изземванията във връзка с безопасността на продукта или предупрежденията за безопасност на продукта, за да се гарантира безопасната употреба на продукта (вж. конкретните разпоредби в точка 3.4.1).

Г) **Уведомете органите за надзор на пазара на държавите членки, в които продуктът е бил предоставен на пазара.**

Как трябва да уведомя органите за надзор на пазара?

Трябва да използвате Safety Business Gateway, за да предупредите органите за надзор на пазара. Този инструмент Ви дава възможност да изберете всички държави членки, в които опасният продукт е бил предоставен на пазара, и да информирате органите незабавно.

Каква информация трябва да съобщя на потребителите и на органите?

Трябва да предоставите подробни данни за:

1) риска за здравето и безопасността на потребителите: опишете по ясен и разбираем начин какво може да се случи при употреба на продукта;

2) всички вече предприети корективни мерки; и

3) ако има такива, за количеството по държави членки на продукти, които все още са в обращение на пазара.

Какви са моите задължения относно жалбите и инцидентите?

А) **Уверете се, че съществува канал за подаване на жалби от потребителите**

Трябва да проверите дали производителят е осигурил на потребителите канал за комуникация (напр. телефонен номер, електронен адрес или специален раздел на уебсайт), така че последните да могат да подават жалби и да съобщават на производителя за всеки инцидент или проблем, свързан с безопасността, с който са се сблъскали във връзка с продукта.

Ако подобни канали не са налични, трябва да осигурите такъв за потребителите.

Във връзка с тези канали следва да се вземат предвид нуждите от достъпност за хората с увреждания. Например не следва да предоставяте цялата съответна информация чрез изображение, което не може да бъде разчетено от устройство за преобразуване на текст в говор ([24]).

Б) **Разследвайте жалбите и информирайте другите участници във веригата на доставки**

Ако получите жалба от потребител или информация за инцидент, свързан с безопасността на продукта, трябва да проведете разследване. Ако жалбата или информацията се окажат обосновани, трябва да приемете корективна мярка.

Трябва да информирате своевременно производителя, дистрибуторите и, когато е относимо, доставчиците на услуги за обработка на поръчки и доставчиците на онлайн места за търговия за провежданото разследване и за резултатите от него.

За всеки продукт трябва да водите вътрешен регистър на:

а) жалби на потребители;

б) изземвания на продукт; и

в) всякакви корективни мерки, взети за привеждане на продукта в съответствие.

Във вътрешния регистър на жалбите трябва да съхранявате само личните данни, които са необходими, за да разследвате жалбата.

Тези данни се съхраняват само докато са необходими за целите на разследването. Във всеки случай трябва да изтриете личните данни (напр. името и адреса на потребителя) от регистъра пет години след въвеждането им в него.

В) **Уведомете производителя за всеки инцидент, причинен от продукт, и се уверете, че компетентните органи са уведомени**

Ако сте **научили за инцидент, причинен от продукт**, който сте предоставили на пазара, трябва да информирате производителя за това без ненужно забавяне. Производителят може да Ви инструктира да уведомите компетентните органи.

Ако сте научили за инцидент и производителят на продукта не е установен в ЕС, трябва да информирате отговорното лице за продукта в ЕС. Отговорното лице трябва да гарантира, че за инцидента е подадена нотификация на компетентните органи в държавата членка, в която е настъпил.

Какво представлява инцидент, свързан с безопасността на продуктите?

Инцидентите, подлежащи на уведомяване, са случаи, свързани с употребата на продукт, които са довели до смърт на дадено лице или до сериозни неблагоприятни последици за здравето и безопасността му. Тези последици могат да бъдат постоянни или временни и могат да включват наранявания, други увреждания на тялото, заболявания и хронични последици за здравето.

([24]) Изискванията за достъпност на приложение I към Директива (ЕС) 2019/882 (Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70—115) са задължителни и трябва да се прилагат, за да се отрази очакваната употреба на Вашите продукти от хора с увреждания.

Кой инструмент трябва да използвал, за да уведомя за инцидента?

Трябва да използвате Safety Business Gateway (вж. точка 3.4.3).

Каква информация трябва да включа в уведомлението?

Трябва да посочите:

— типа и идентификационния номер на продукта; и

— обстоятелствата във връзка с инцидента, ако са известни.

Контролен списък за вносителя

Преди пускане на продукта на пазара:

✓ **Уверете се, че продуктът е безопасен.**

✓ **Уверете се, че производителят е извършил оценката на риска и е изготвил техническата документация. Съхранявайте тази техническа документация в продължение на 10 години** и я предоставяйте на органите при поискване.

✓ **Уверете се, че** данните за идентифициране на продукта, идентификационните данни на производителя и данните за връзка с него са **поставени правилно върху продукта или върху неговата опаковка** и че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност при необходимост.

✓ **Добавете Вашите идентификационни данни и данни за връзка върху/към продукта.** Уверете се, че тази информация **не закрива всяка друга задължителна информация.**

✓ **Уверете се, че има отговорно лице за продукта в ЕС** и че данните за връзка с него и другата необходима информация са посочени върху продукта или върху неговата опаковка, пакета или в придружаващ го документ. Това може да бъдете Вие!

✓ Въведете **вътрешни процеси за безопасност на продукта.**

✓ **Уверете се, че съхранението или транспортирането не засягат безопасността на продукта или неговото етикетиране.**

✓ **Не пускайте на пазара продукт, който не отговаря на изискванията или е опасен!** В случай на всяко несъответствие **уведомете производителя и органите за надзор на пазара**.

След пускане на продукта на пазара:

✓ **Ако възникне проблем, свързан с безопасността на продукта:**

— **информирайте производителя,**

— **уверете се, че производителят е предприел корективни мерки** (за изземвания използвайте образеца за известие за изземване и предоставете средства за правна защита); **при липса на такива мерки, трябва незабавно да ги предприемете,**

— **уверете се, че производителят е уведомил потребителите за опасните продукти; ако това не е направено, Вие трябва да го направите,**

— **информирайте националните органи чрез Safety Business Gateway.**

✓ Уверете се, че производителят разполага с **пряк канал за жалби на потребители** относно безопасността на продукта; ако това не е направено, Вие трябва да го осигурите. Обмислете предоставянето на информация в достъпни формати.

✓ **Разследвайте всички жалби** и **информирайте другите участници във веригата на доставки.**

✓ **Водете вътрешен регистър** на жалбите на потребителите, изземванията на продукти и предприетите корективни мерки.

✓ **Докладвайте за свързани с продукта инциденти**, за които сте узнали, **на производителя и на отговорното лице за продукта в ЕС**. Производителят може да Ви инструктира да уведомите органите чрез **Safety Business Gateway.**

✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара** при поискване.

За повече информация вижте раздел 3.1.3. от задълженията на вносителя.

3.1.4. **Аз съм дистрибутор: Какви са моите задължения съгласно РОБП?**

Кой е дистрибутор?

В РОБП като дистрибутор се определя *всяко физическо или юридическо лице във веригата на доставки, различно от производителя или вносителя, което предоставя определен продукт на пазара*.

Предоставянето на пазара означава *всяка доставка на продукт за дистрибуция, потребление или използване на пазара на Съюза в процеса на търговска дейност, срещу заплащане или безплатно*.

Например дистрибутор може да бъде предприятие, което предоставя на пазара продукт на производител с преведена опаковка, предназначена за конкретна държава от ЕС, докато все още се продава под името или търговската марка на производителя.

Преди пускане на продукта на пазара:

1. Трябва да **проверите дали производителят и вносителят (когато е приложимо) са спазили следните изисквания относно продукта, който имате намерение да разпространявате:**

   а) дали продуктът има нанесен тип, партиден или сериен номер или друг елемент, който позволява идентифицирането на продукта и е лесно видим и четлив за потребителите, или, когато размерът или естеството на продукта не позволяват това, дали необходимата информация е предоставена върху опаковката или в придружаващ продукта документ;

   б) дали производителят е посочил своето име, своето регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, своите пощенски и електронни адреси и, където са различни, пощенски или електронен адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с него. Тази информация трябва да бъде поставена върху продукта или, когато това не е възможно, върху неговата опаковка или в придружаващ продукта документ;

   в) Дали продуктът е придружен от ясни инструкции и информация за безопасност на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите, определен от държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара. Това не е задължително, ако продуктът може да бъде използван безопасно и по предвидения от производителя начин без такива инструкции и информация за безопасност;

   г) Ако вносител участва във веригата на доставки, дали той е посочил своето име, своето регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, своите пощенски и електронни адреси и, където са различни, пощенски или електронен адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с него. Тази информация трябва да бъде поставена върху продукта или, когато това не е възможно, върху неговата опаковка или в придружаващ продукта документ;

   д) Дали допълнителен етикет няма да закрива изискваната от правото на Съюза информация на етикета, предоставена от производителя или вносителя.

2. Трябва да гарантирате, че докато носите отговорност за даден продукт, **условията на съхранение или транспорт не застрашават неговото съответствие с общото изискване за безопасност, предвидено в член 5 от РОБП.**

   ⇨ Ако считате или имате основание да считате въз основа на информацията, с която разполагате, че **даден продукт е опасен или не отговаря на изискванията в точка 1 по-горе, не трябва да предоставяте продукта на пазара**, освен ако той бъде приведен в съответствие.

3. **Вътрешни процеси**: трябва да разполагате с вътрешни процеси за безопасност на продуктите, които Ви позволяват да спазвате задълженията си по РОБП (напр. контрол на качеството, разглеждане на жалби, осигуряване на информираност относно законодателството на ЕС чрез обучение на персонала и въвеждане на учебни пътеки във връзка с безопасността на продуктите).

Какво трябва да направите в случай, че предлагате продукт за продажба от разстояние?

Ако решите да предоставяте продукти на пазара онлайн или чрез други средства за продажби от разстояние, офертата за тези продукти (напр. оферта за продукт във Вашия онлайн магазин) трябва да съдържа ясно и видимо поне следната информация:

а) името, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка на производителя, както и пощенския и електронния адрес, чрез който може да се осъществи връзка с него;

б) ако производителят не е установен в ЕС — името, пощенския и електронния адрес на отговорното лице по смисъла на член 16, параграф 1 от РОБП или член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

в) информация, която позволява идентифициране на продукта, включително негово изображение, неговия тип и всеки друг идентификатор на продукта; и

г) всяко предупреждение или информация за безопасност, които се поставят върху продукта или върху опаковката му, или са включени в придружаващ го документ, в съответствие с РОБП или приложимото законодателство на ЕС за хармонизация на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите, определен от държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара.

След предоставяне на продукта на пазара:

Трябва да **сътрудничите изцяло на органите за надзор** на пазара по отношение на аспектите на безопасност на продукта, както е обяснено в точка 3.4.5.

Ако считате или имате основание да считате въз основа на информацията, с която разполагате, че **продукт, който сте предоставили на пазара, е опасен или не отговаря на изискванията в точка 1 по-горе**, трябва незабавно да предприемете следните стъпки:

А) **Информирайте производителя или вносителя, както е приложимо, за това;**

Предаването на информация е от съществено значение за бързото справяне с проблема, свързан с безопасността или несъответствието на изискванията.

Б) **Уверете се, че са предприети необходимите коригиращи мерки за привеждане по ефективен начин на продукта в съответствие**, включително изтегляне или изземване, по целесъобразност. Ако Вие инициирате изземване, вижте точка 3.4.1; и

В) **Уверете се, че органите за надзор на пазара на държавите членки, в които продуктът е бил предоставен на пазара, са незабавно информирани** за това чрез Safety Business Gateway.

Как трябва да уведомя органите за надзор на пазара?

Трябва да използвате Safety Business Gateway. Този инструмент Ви дава възможност да изберете всички държави членки, в които опасният продукт е бил предоставен на пазара, и да информирате органите незабавно и едновременно.

Каква информация трябва да съобщя на органите?

За целите на букви Б) и В) трябва да предоставите подходящи данни, с които разполагате, относно:

1) риска за здравето и безопасността на потребителите, като опишете по ясен и разбираем начин какво може да се случи при употреба на продукта;

2) всички вече предприети коригиращи мерки; и

3) ако има такива, за количеството по държави членки на продукти, които все още са в обращение на пазара.

Г) **Уведомете производителя за всеки инцидент, причинен от продукт, и се уверете, че компетентните органи са уведомени.**

Ако сте **научили за инцидент, причинен от продукт**, който сте предоставили на пазара, трябва да информирате производителя без ненужно забавяне. Производителят може да Ви инструктира да уведомите компетентните органи.

Ако сте научили за инцидент и производителят на продукта не е установен в ЕС, трябва да информирате отговорното лице за продукта в ЕС. Отговорното лице трябва да гарантира, че за инцидента е подадена нотификация на компетентните органи в държавата членка, в която е настъпил.

Какво представлява инцидент, свързан с безопасността на продуктите?

Инцидентите, подлежащи на уведомяване, се отнасят до случаи, свързани с употребата на продукт, които са довели до смърт на дадено лице или до сериозни неблагоприятни последици за здравето и безопасността му. Тези последици могат да бъдат постоянни или временни. Могат да включват наранявания, други увреждания на тялото, заболявания и хронични последици за здравето.

Кой инструмент трябва да използвам, за да уведомя за инцидента?

Трябва да използвате Safety Business Gateway (вж. точка 3.4.3).

Каква информация трябва да включа в уведомлението?

Трябва да посочите:

— типа и идентификационния номер на продукта; и

— обстоятелствата във връзка с инцидента, ако са известни.

Контролен списък дистрибутора

Преди предоставяне на продукта на пазара:

✓ **Уверете се, че** данните за идентифициране на продукта, идентификационните данни и данните за връзка на производителя се поставят правилно върху продукта или върху неговата опаковка и че продуктът се придружава от инструкции и информация за безопасност при необходимост.

✓ Проверете дали няма **етикети, които закриват някаква друга задължителна информация.**

✓ **Уверете се, че съхранението или транспортирането не засягат безопасността на продукта или неговото етикетиране.**

✓ Въведете **вътрешни процеси за безопасност на продукта.**

✓ **Показвайте необходимата информация за продукта в офертите за продажба от разстояние:**

— данни за идентифициране на продукта и негово изображение,

— идентификационни данни и данни за връзка на производителя,

— идентификационни данни и данни за връзка на отговорното лице за продукта в ЕС,

— инструкции и информация за безопасност при необходимост.

✓ Ако разполагате със **система за регистриране или програма за лоялност на клиентите**, трябва да предложите възможност на потребителите да се абонират само за цели, свързани с безопасността.

✓ **Не предоставяйте на пазара продукт, който не отговаря на изискванията или е опасен!** В случай на всяко несъответствие **уведомете производителя и органите**.

След предоставяне на продукта на пазара:

✓ **Ако продукт, който сте предоставили на пазара, е опасен или несъответстващ на изискванията:**

— **уведомете производителя или вносителя,**

— **уверете се, че производителят или вносителят са предприели необходимите коригиращи мерки** (уверете се, че за изземвания те са използвали образеца за известие за изземване и са предоставили средства за правна защита),

— **уверете се, че националните органи са информирани незабавно чрез Safety Business Gateway.** Ако те не са информирани от производителя или вносителя, направете го Вие,

— **производителят и вносителят трябва да информират потребителите за опасните продукти**. Бъдете отзивчиви и действайте проактивно при разпространяването на информация.

✓ **Докладвайте за свързани с продукта инциденти**, за които сте узнали, **на производителя и на отговорното лице за продукта в ЕС**. Производителят може да Ви инструктира да уведомите органите чрез **Safety Business Gateway.**

✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара** при поискване.

За повече информация вижте раздел 3.1.4. от задълженията на дистрибутора.

3.1.5. **Аз съм доставчик на услуги за обработка на поръчки: Какви са моите задължения съгласно РОБП?**

Кой е доставчик на услуги за обработка на поръчки?

В РОБП като доставчик на услуги за обработка на поръчки се определя *всяко физическо или юридическо лице, което в рамките на търговската дейност предлага* ***най-малко две от следните услуги****: складиране, опаковане, адресиране и изпращане, без да притежава собственост върху съответните продукти, с изключение на пощенските услуги съгласно определението в член 2, точка 1 от Директива 97/67/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, услугите за доставка на колетни пратки съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2018/644 на Европейския парламент и на Съвета и всякакви други пощенски услуги или услуги за превоз на товари.*

Това означава следното: ако дадено предприятие, което обикновено предоставя само посреднически услуги (доставчик на онлайн място за търговия), но също предоставя услуги за складиране и опаковане за някои продукти, то ще се счита за икономически оператор (доставчик на услуги за обработка на поръчки) по отношение на тези продукти.

Важно е да се подчертае, че **доставчиците на услуги за обработка на поръчки се считат за икономически оператори** съгласно РОБП. Поради това трябва да спазвате следните общоприложими задължения на икономическите оператори:

— **Вътрешни процеси**: трябва да разполагате с вътрешни процеси за безопасност на продуктите, които Ви позволяват да изпълнявате задълженията си по РОБП (напр. контрол на качеството, разглеждане на жалби, осигуряване на информираност относно законодателството на ЕС чрез обучение на персонала и въвеждане на учебни пътеки във връзка с безопасността на продуктите); и

— Трябва да **сътрудничите изцяло на органите за надзор** на пазара по отношение на аспектите на безопасност на продукта (както е обяснено в точка 3.4.5).

Важно е също така да се подчертае, че като **доставчик на услуги за обработка на поръчки може автоматично да станете икономическия оператор, отговорен за продукта** (вж. точка 3.2 за повече информация), ако в ЕС за даден продукт няма производител, вносител или упълномощен представител с пълномощно за тази задача. В този случай подлежите на допълнителни задължения (както е обяснено в точка 3.2).

Контролен списък за доставчика на услуги за обработка на поръчки

✓ Въведете **вътрешни процеси за безопасност на продукта.**

✓ **Ако забележите някакъв проблем, свързан с безопасността, или несъответствие на продукта, уведомете производителя и органите**.

✓ **Не забравяйте, че може автоматично да станете отговорно лице в ЕС за определени продукти, които обработвате**! Проверете дали е така и ако отговорът е положителен, уверете се, че имате капацитет да изпълнявате тези задачи.

✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара** при поискване.

За повече информация вижте раздел 3.1.5. от задълженията на доставчика на услуги за обработка на поръчки.

3.2. **Икономически оператор, който поема ролята и на отговорното лице**

Продукт, обхванат от РОБП, не може да се пуска на пазара, без да има установен в ЕС икономически оператор — „отговорното лице“, което отговоря за изпълнението на задачите, посочени в член 4, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2019/1020 и в член 16 от РОБП във връзка с този продукт.

Кой е отговорно лице?

Отговорното лице е едно от следните лица:

а) производител, установен в ЕС;

б) вносител, ако производителят не е установен в ЕС;

в) упълномощен представител, притежаващ писмено пълномощно от производителя, с което му се възлага да изпълнява задачите на отговорното лице от името на производителя;

г) доставчик на услуги за обработка на поръчки, установен в ЕС, по отношение на продуктите, за които обработва поръчки, ако никой от икономическите оператори, посочени в букви а)—в), не е установен в ЕС.

Какви са Вашите задачи като отговорно лице?

Като отговорно лице, Вие имате **допълнителни задължения** освен тези, които вече имате като икономически оператор съгласно различните категории, обяснени по-горе. Имате следните допълнителни задачи:

а) да проверявате дали техническата документация е изготвена и да гарантирате, че тя може да бъде предоставена на органите за надзор на пазара при поискване;

б) при обосновано искане от орган за надзор на пазара да предоставяте на този орган цялата информация и документация, необходима за доказване на съответствието на продукта, на лесно разбираем за този орган език;

в) да информирате органите за надзор на пазара, ако имате основание да считате, че даден продукт представлява риск;

г) да сътрудничите на органите за надзор на пазара (включително при обосновано искане):

i. за да се гарантира, че се предприемат незабавни, необходими и коригиращи действия за отстраняване на всеки случай на несъответствие съобразно с изискванията, определени в РОБП; или

ii. ако това не е възможно, за да се ограничат рисковете, породени от този продукт, когато това се изисква от органите за надзор на пазара или по Ваша собствена инициатива, ако считате или имате основание да считате, че съответният продукт представлява риск;

д) когато е целесъобразно по отношение на възможните рискове, свързани с даден продукт, редовно проверявайте:

i. дали продуктът съответства на техническата документация, изготвена от производителя. Това означава, че възможните рискове, които продуктът може да представлява, са отстранени или ограничени от производителя, както е описано в техническата документация, например чрез прилагане на съответните европейски стандарти или по друг начин; и

ii. дали продуктът съответства на следните изисквания:

— продуктът има нанесен тип, партиден или сериен номер или друг елемент, който позволява идентифицирането на продукта и който потребителите могат лесно да видят и да прочетат. В противен случай ако размерът или естеството на продукта не позволяват това, необходимата информация трябва да бъде предоставена върху опаковката или в придружаващ продукта документ;

— производителят е посочил своето име, своето регистрирано търговско наименование или регистрирана търговска марка, своите пощенски и електронни адреси и, където са различни, пощенски или електронен адрес на единната точка за контакт, чрез която може да се осъществи връзка с него. Тази информация трябва да бъде поставена върху продукта или, когато това не е възможно, върху неговата опаковка или в придружаващ продукта документ;

— продуктът е придружен от ясни инструкции и информация за безопасност на език, който може лесно да се вижда и чете от потребителите, определен от държавата членка, в която продуктът се предоставя на пазара. Това изискване не се прилага, ако продуктът може да бъде използван безопасно и по предвидения от производителя начин без такива инструкции и информация за безопасност.

При поискване от органите за надзор на пазара следва да предоставяте писмени доказателства за извършените проверки;

е) уверете се, че Вашето име, регистрирано търговско наименование или търговска марка и данни за връзка (включително пощенски и електронен адрес) се посочват върху продукта или върху неговата опаковка, пакета или придружаващ го документ; и

> ***Какво означава „електронен адрес“?***
> Електронният адрес може да бъде електронна поща или специален раздел на Вашия уебсайт, чрез които на потребителите се предоставя възможност за пряка връзка с Вас. Уебсайтът сам по себе си не е достатъчен, ако не предоставя възможност за пряка комуникация с Вас.

ж) Ако сте научили за инцидент, причинен от продукт, за който носите отговорност, гарантирайте, че за този инцидент е подадена нотификация чрез Safety Business Gateway без ненужно забавяне от момента, в който сте узнали за инцидента, до компетентните органи на държавата членка, в която е настъпил инцидентът. Нотификацията трябва да включва типа и идентификационния номер на продукта, както и обстоятелствата във връзка с инцидента, ако са известни. При поискване следва да уведомите компетентните органи за всяка друга информация от значение.

За допълнителни уточнения относно ролите на отговорните лица, моля, вижте „*Насоки за икономическите оператори и органите за надзор на пазара във връзка с практическото прилагане на член 4 от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара и съответствието на продуктите*” ([25]) на Комисията.

Контролен списък за отговорното лице в ЕС

- ✓ **Проверете дали техническата документация е изготвена** от производителя и се уверете, че можете да я предоставите на органите при поискване.
- ✓ **Уверете се, че Вашите идентификационни данни и данни за връзка са посочени върху/добавени към продукта.**
- ✓ **Редовно проверявайте дали продуктът съответства на техническата документация**: това означава, че възможните рискове, които продуктът може да представлява, са адекватно отстранени или ограничени от производителя, както е описано в техническата документация.
- ✓ **Редовно проверявайте дали данните за идентифициране на продукта, идентификационните данни и данните за връзка на производителя и вносителя се поставят правилно върху продукта или върху неговата опаковка и се придружават от инструкции и информация за безопасност при необходимост.**
- ✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара** и им предоставяйте цялата информация и документация при поискване.
- ✓ **Ако сте узнали, че даден продукт представлява риск за безопасността:**
  - — **информирайте националните органи чрез Safety Business Gateway,**
  - — **информирайте производителя,**
  - — **уверете се, че незабавно се предприема корективна мярка. Ако производителят не е го направил, направете го лично!**
- ✓ **Докладвайте за свързани с продукта инциденти,** за които сте узнали, чрез **Safety Business Gateway.**
- ✓ **Изпълнявайте задълженията, които имате като производител, вносител, упълномощен представител или доставчик на услуги за обработка на поръчки.**

За повече информация вижте раздел 3.2. от задълженията на вносителя.

([25]) Известие на Комисията, Насоки за икономическите оператори и органите за надзор на пазара във връзка с практическото прилагане на член 4 от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара и съответствието на продуктите (ОВ C 100, 23.3.2021 г., стр. 1—15).

3.3. **Доставчици на онлайн места за търговия**

Кой е доставчик на онлайн място за търговия?

„Доставчик на онлайн място за търговия“ означава доставчик на посредническа услуга, използващ онлайн интерфейс, който позволява на потребителите да сключват договори от разстояние с търговци за продажба на продукти. Поради това тези предприятия предоставят само посреднически онлайн услуги за даден продукт.

Ако Вашето предприятие предоставя една или повече от услугите, характерни за икономическите оператори, тогава то действа в качеството на такъв и попада под задълженията на съответния икономически оператор. Ако за определен продукт предприятие предоставя услуги и като икономически оператор, моля, вижте точка 3.1 и 3.2 от настоящите насоки.

Какви са моите задължения по РОБП като доставчик на онлайн място за търговия?

Важно е да се подчертае, че задълженията на доставчиците на онлайн места за търговия, свързани с безопасността на продуктите съгласно РОБП, допълват и подробно уточнят някои от техните задължения в съответствие с Акта за цифровите услуги ([26]).

Следните задължения, изложени в глава IV от РОБП, се отнасят за всички доставчици на онлайн места за търговия, с изключение на онези, отбелязани със звездичка (*), които са приложими само за i) средни и големи предприятия и ii) микро- и малки предприятия, когато същите са определени като „много голяма онлайн платформа или много голяма онлайн търсачка“ по смисъла на Акта за цифровите услуги ([27]).

Вашите задължения като доставчик на онлайн място за търговия съгласно РОБП са следните:

— Трябва да определите **единната точка за контакт**, която дава възможност за пряка комуникация по електронен път **с органите за надзор на пазара на държавите членки** във връзка с въпроси, свързани с безопасността на продуктите.

— Трябва да се **регистрирате в портала Safety Gate** и трябва да посочите в този портал информацията във връзка с Вашата единната точка за контакт.

— Трябва да **определите единна точка за контакт, за да дадете възможност на потребителите да комуникират пряко** и бързо с Вас във връзка с въпроси, свързани с безопасността на продуктите.

— Трябва да гарантирате, че разполагате **с вътрешни процеси** за безопасност на продуктите, за да спазвате без ненужно забавяне относимите изисквания на РОБП. Тези вътрешни процеси трябва да включват механизми, които позволяват на търговците (Вашите бизнес партньори) да предоставят:

  — необходимата информация за безопасността на продукта и проследимостта му; и

  — декларация от страна на търговците, че се задължават да предлага само продукти, които са в съответствие с правилата на ЕС за безопасност на продуктите и допълнителната информация за идентифициране в съответствие с изискванията на Акта за цифровите услуги.

([26]) Регламент (ЕС) 2022/2065 на Европейския парламент и на Съвета от 19 октомври 2022 г. относно единния пазар на цифрови услуги и за изменение на Директива 2000/31/ЕО (Акт за цифровите услуги) (ОВ L 277, 27.10.2022 г., стр. 1—102).

([27]) Член 22, параграфи 7, 9 и 11 от РОБП включват уточнения на някои задължения съгласно Акта за цифровите услуги, а именно членове 23 и 31 от него, и поради това следват обхвата на приложение на последния. Съгласно член 19 (отнасящ се до член 23 и по-общо до задълженията в раздел 3, глава III от Акта за цифровите услуги) и член 29 от Акта за цифровите услуги (отнасящ се до член 31 и по-общо до задълженията в раздел 4, глава III от Акта за цифровите услуги) тези задължения по принцип не се прилагат за доставчици на платформи, които попадат в категорията на микро- и малки предприятия. Въпреки това както член 19, параграф 2, така и член 29, параграф 2 от Акта за цифровите услуги предвиждат дерогация от този принцип, така че платформа на микро- или малко предприятие, която в същото време е определена като много голяма онлайн платформа или много голяма онлайн търсачка, всъщност подлежи на тези задължения. Поради това посоченото в таблицата означава, че уточнените в РОБП задължения съгласно Акта за цифровите услуги се отнасят за всяка платформа, предоставяна от средни и големи предприятия (както по правило е предвидено в членове 19 и 29 от Акта за цифровите услуги), както и за всяка платформа, предоставяна от микро- и малки предприятия, която в същото време е определена като много голяма онлайн платформа или много голяма онлайн търсачка, тъй като в този случай изключението от приложимостта на раздели 3 и 4 от Акта за цифровите услуги не се прилага.

— Трябва да предприемете необходимите мерки за **получаване и обработване на заповедите**, издадени от националните органи, и трябва да действате без ненужно забавяне (и при всички случаи в рамките на **два работни дни** от получаването на заповедта). Трябва да информирате по електронен път издаващия орган за надзор на пазара за породеното от заповедта действие, като използвате данните му за връзка, публикувани в портала Safety Gate. Една такава заповед може да изисква от Вас, през указания период, **да премахнете от своя онлайн интерфейс всяко идентично съдържание**, отнасящо се до въпросния опасен продукт, да блокирате достъпа до него или да поставите изрично предупреждение.

— Трябва **да вземете предвид получаваната редовно чрез портала Safety Gate информация за опасните продукти, за които органите за надзор на пазара** са подали нотификация. Това ще Ви помогне да **прилагате доброволните си мерки**, насочени към откриване, идентифициране, премахване или блокиране на достъпа до незаконното съдържание, отнасящо се до оферти за опасни продукти на Вашето онлайн място за търговия, когато е приложимо, (включително чрез използване на оперативно съвместимия интерфейс на портала Safety Gate). Трябва да информирате органа за пазарен надзор, който е подал нотификацията до системата за бързо предупреждение Safety Gate, за всички предприети мерки, като използвате данните за връзка на органа за надзор на пазара, публикувани в портала Safety Gate.

— Трябва да можете да **получавате известия, свързани с въпроси за безопасността на продуктите,** от трети страни (включително потребители и потребителски организации) и да **ги обработвате без ненужно забавяне и при всички случаи в рамките на три работни дни** от получаването на известието.

— (*) По отношение на безопасността на продуктите трябва да **използвате най-малко информацията в портала Safety Gate** за **целите на съответствие с необходимите последващи проверки на случаен принцип** съгласно член 31, параграф 3 от Акта за цифровите услуги .

— (*) По отношение на безопасността на продуктите трябва **спрете, за разумен период от време** и след като сте отправили предварително предупреждение, предоставянето на Вашите услуги на **търговци, които често предлагат опасни продукти**.

— (*) По отношение на информацията за безопасността на продуктите, трябва да **проектирате и организирате своя онлайн интерфейс** по начин, който **позволява на търговците, предлагащи продукта, да предоставят поне следната информация за всеки предлаган продукт и който гарантира, че тя се показва** или по друг начин е лесно достъпна за потребителите на списъка с продукти:

  — името, регистрираното търговско наименование или регистрираната търговска марка на производителя, както и пощенския и електронния адрес на производителя, на който може да се осъществи връзка с него;

  — ако производителят не е установен в ЕС — името, пощенския и електронния адрес на отговорното лице по смисъла на член 16, параграф 1 от РОБП или член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

  — информация, която позволява идентифициране на продукта, включително негово изображение, неговия тип и всеки друг идентификатор на продукта; и

  — всяко предупреждение или информация за безопасност, които се поставят върху продукта или са включени в придружаващ го документ, в съответствие с РОБП или приложимото законодателство на ЕС за хармонизация на език, който може лесно да бъде разбран от потребителите, както е определено от държавата членка, в която продуктът е предоставен на пазара.

— Трябва **да сътрудничите на органите за надзор на пазара, с търговците и със значими икономически оператори** относно безопасността на предлаганите продукти онлайн за продажба чрез Вашите услуги. По-конкретно следва да бъдат включени следните действия:

  — Сътрудничество по отношение на **изземванията на продукти** посредством:

    — пряко уведомяване на всички засегнати потребители, закупили чрез Вашите интерфейси съответния продукт;

    — публикуване на информация за изземванията във връзка с безопасността на продуктите на Вашите онлайн интерфейси; и

    — по принцип, сътрудничество в интерес на ефективните изземвания на продуктите.

— Информиране на съответните икономически оператори в случай, че сте премахнали предлагане за продукт, който ги засяга;

— Предоставяне на информация на националните органи по отношение на опасни продукти чрез Safety Business Gateway;

— Сътрудничество с икономическите оператори и органите за надзор на пазара по отношение на **инциденти**, за които сте получили уведомление;

— Сътрудничество с други съответни органи, включително правоприлагащите агенции, по отношение на опасни продукти и **при идентифицирането на съответната верига на доставки**;

— Допускане на **снемане на данни** за целите на безопасността на продуктите по искане на органите за надзор на пазара, както и общо разрешаване на **достъп до Вашите интерфейси** за онлайн инструментите, управлявани от органите за надзор на пазара, с цел идентифициране на опасни продукти.

С цел улесняване на спазването на Вашите задължения Комисията е разработила оперативно съвместим интерфейс на портала Safety Gate, което дава възможност на доставчиците на онлайн места за търговия да свързват своите интерфейси с него.

Най-добри практики

— Доставчиците на онлайн места за търговия се насърчават да се присъединят към съответните меморандуми за разбирателство, отнасящи се до безопасността на продуктите, напр. ангажимента за безопасност на продуктите+ (Product Safety Pledge+) ([28]).

— Доставчиците на онлайн места за търговия се насърчават да проверяват продуктите в портала Safety Gate, преди да ги поставят на своя интерфейс.

Контролен списък за доставчиците на онлайн места за търговия

✓ **Определете единна точка за контакт**, позволяваща пряка комуникация по електронен път **с националните органи** и **с потребителите** (тя може да бъде една и съща единна точка за контакт или две различни).

✓ **Регистрирайте се в портала Safety Gate.**

✓ **Въведете вътрешни процеси за безопасност на продуктите.** Те трябва да включват механизми, които позволяват на търговците да предоставят необходимата информация за безопасността на продукта и проследимостта му, декларация от страна на търговците и други изисквания съгласно Акта за цифровите услуги.

✓ **Уверете се, че можете да получавате и обработвате заповедите, издадени от националните органи**, и да предприемате необходимите действия без ненужно забавяне и при всички случаи **в рамките на два работни дни. Докладвайте обратно на органите. Проследявайте и блокирайте достъпа до оферти с идентичен продукт, когато това се изисква съгласно заповедите.**

✓ **Вземайте предвид информацията за опасни продукти от портала Safety Gate във Вашите съществуващи механизми за проследяване или надлежна проверка.**

✓ **Уверете се, че можете да получавате известия от трети страни във връзка с въпроси, свързани с безопасността на продуктите, и да ги обработвате без ненужно забавяне** и при всички случаи **в рамките на три работни дни**.

✓ **Сътрудничете на органите за надзор на пазара, на търговците и на съответните икономически оператори.**

Допълнителни задължения за средни и големи предприятия и микро- и малки предприятия, когато същите са определени като „много голяма онлайн платформа или много голяма онлайн търсачка“ по смисъла на Акта за цифровите услуги:

✓ **Използвайте информацията от портала Safety Gate за необходимите последващи проверки на случаен принцип;**

✓ **Спрете, за разумен период от време** и след като сте отправили предварително предупреждение, предоставянето на услуги на **търговци, които често предлагат опасни продукти;**

([28]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

✓ **Проектирайте и организирайте Вашия онлайн интерфейс** по начин, който **позволява на търговците да предоставят поне следната информация за всеки предлаган продукт и който гарантира, че тя се показва** или е лесно достъпна за потребителите в офертата с продукта:

— данни за идентифициране на продукта и негово изображение,

— идентификационни данни и данни за връзка на производителя,

— идентификационни данни и данни за връзка на отговорното лице за продукта в ЕС, и

— инструкции и информация за безопасност при необходимост.

За повече информация вижте раздел 3.3. относно задълженията на доставчиците на онлайн места за търговия.

3.4. **Общи задължения и инструменти**

3.4.1. **Информиране на потребителите за изземвания във връзка с безопасността на продукт и предупреждения за безопасност**

В зависимост от съответните Ви задължения съгласно РОБП (виж. точки 3.1—3.3 по-горе) може да бъдете задължени да осигурите безопасната употреба на продукт, като информирате потребителите за изземвания във връзка с безопасността на продукта или предупреждения за безопасност.

Пряката комуникация с потребителите е най-ефективният начин те да бъдат информирани и да реагират на изземвания и предупреждения за безопасност.

Кога пряката комуникация с потребителите е задължителна?

Пряката комуникация с потребителите е задължителна, ако потребителите са засегнати от изземване във връзка с безопасността на продукт или ако трябва да се им предостави определена информация за безопасната употреба на продукта (предупреждение за безопасност).

Идентифицирането на засегнатите потребители може да се извърши по един от два начина:

— пряко от Вас посредством личните данни на потребителите, които сте събрали; или

— чрез трета страна (напр. специализиран субект, натоварен със събирането на данни за ползвателите на моторни превозни средства).

Трябва ли да информирам потребителите пряко?

Вашето задължение е да гарантирате, че потребителите се уведомяват пряко и без ненужно забавяне за изземване във връзка с безопасността на продукта или предупреждение за безопасност, но лицето, което ще информира потребителите, може да е различно:

— Като общо правило участникът във веригата на доставки, който има достъп до личните данни на потребителите (напр. чрез данни за покупки, програми за лоялност на клиентите или системи за регистриране), трябва да бъде този, който се свързва с тях. Поради това сътрудничеството във веригата на доставки е от решаващо значение, когато става въпрос за изземвания във връзка с безопасността на продукта или предупреждения за безопасност;

— Като алтернатива потребителите може да бъдат информирани от трета страна, която има достъп до техните данни за връзка (напр. субект, оторизиран за събирането на данни за ползвателите на моторни превозни средства).

Това задължение съвместимо ли е с изискванията за личните данни?

Да, правното задължение, с което от икономическите оператори и доставчиците на онлайн места за търговия се изисква да използват всички данни за клиентите, с които вече разполагат, за да информират потребителите за изземвания и предупреждения за безопасност, е напълно съвместимо със законодателството на ЕС относно личните данни.

Следва да включите това задължение в политиката си за поверителност, както и в цялата останала информация относно обработката на лични данни, предоставяна на клиентите.

Трябва ли да информирам само потребителите или трябва да информирам и предприятията, които са закупили продукта, който е предмет на изземване във връзка с безопасността на продукта или предупреждение за безопасност?

Дори когато изземванията във връзка с безопасността на продукта и предупрежденията за безопасност са предимно насочени към потребителите, това не следва да Ви възпира да информирате всички категории клиенти, особено в случая на микро- и малките предприятия, действащи като потребители.

Какви са правилата относно системите за регистриране и програмите за лоялност на клиентите?

В РОБП се посочват нови задължения, ако имате (или планирате да имате):

— **система за регистриране**, с която потребителите могат след закупуването на даден продукт да съобщят доброволно на производителя определена информация (напр. своето име, координати за връзка, модел на продукта или сериен номер) и може да получат някои облаги от това; или

— **програма за лоялност на клиентите**, която прави възможно идентифицирането на закупените от потребителите продукти (напр. когато потребителите използват карта за лоялност, която се сканира при покупка, а данните за техните покупки са достъпни за предприятието, създало програмата за лоялност). Изключват се програми за лоялност на клиентите, които не позволяват идентифициране на закупените от потребителите продукти (напр. карти за лоялност, с които на потребителите се предоставят определени облаги при достигане на определена стойност на покупките, но без събиране на данни за закупените от тях продукти).

И двете системи са ефективни начини за идентифициране на потребители, засегнати от изземване във връзка с безопасността на продукти или от предупреждение за безопасност. Потребителите обаче биха могли да предпочетат да не се възползват такива системи поради факта, че не проявяват интерес към другите облаги, предоставяни чрез системата за регистриране или програмата за лоялност на клиентите, и може например да не желаят да бъдат търсени с маркетингови цели.

В съответствие с РОБП, ако разполагате със система за регистриране или програма за лоялност на клиентите, трябва да осигурите на потребителите възможност да се включат в тях само за цели, свързани с безопасността.

Това означава, че потребителите следва да имат възможност да предоставят своите данни за връзка само за получаване на информация относно безопасността (напр. изземвания във връзка с безопасността на продукта или предупреждения за безопасност). В този случай данните им трябва да се използват само за връзка с тях при изземване на продукт или предупреждение за безопасност и не трябва да се обработват за други цели (като например маркетинг).

Имам ли други задължения за информиране на потребителите?

Достатъчно е да знаете със сигурност, че всички засегнати потребители са били пряко уведомени за информация относно изземване във връзка с безопасността на продукта или предупреждение за безопасност. Това обаче е възможно само за продукти с малки производствени партиди или за които данните за потребителите са лесно достъпни.

Във всички други случаи трябва да разпространите ясно и видимо известие за изземване (вж. точка 3.4.1) или предупреждение за безопасност по други подходящи канали, като осигурявате възможно най-широк обхват. Това включва, когато е възможно, уебсайта на Вашето предприятие, каналите на социалните медии, бюлетини и търговски обекти и по целесъобразност, съобщения в средствата за масово осведомяване и други комуникационни канали.

Известие за изземване

Информацията за изземване във връзка с безопасността на продукта, предоставена на потребителите в писмен вид, трябва да бъде във формата на известие за изземване. Това известие за изземване трябва да бъде ясно разбрано от потребителите и да е достъпно на езика или езиците на държавата членка (държавите членки), в която (които) продуктът е бил предоставен на пазара.

В РОБП се изброяват елементите, които известието за изземване трябва да съдържа:

— заглавие, съставено от думите „Изземване във връзка с безопасността на продукт“;

— ясно описание на изземвания продукт, включително:

  — изображение, наименование и марка на продукта;

  — идентификационни номера на продукта (например партиен или сериен номер), и при необходимост графична индикация за тяхното местоположение върху продукта; и

  — информация (ако е налична такава) за това кога, къде и от кого е продаден продуктът;

— ясно описание на опасността, свързана с изземвания продукт, като се избягват всякакви елементи, които могат да понижат усещането на потребителите за риска (като например използване на понятия и изрази като „доброволно“, „като предпазна мярка“, „по лична преценка“, „в редки ситуации“ или „в специфични ситуации“, или посочване, че не са докладвани инциденти);

— ясно описание на действието, което потребителите трябва да предприемат, включително указание за незабавно спиране на употребата на изземвания продукт;

— ясно описание на достъпните за потребителите средства за правна защита;

— безплатен телефонен номер или интерактивна онлайн услуга, където потребителите могат да получат повече информация на съответния официален език (съответните официални езици) на ЕС;

— насърчаване на споделяне на информацията за изземването с други лица, ако е целесъобразно.

В Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1435 на Комисията е установен образец ([29]) за известие за изземване и е достъпен в портала Safety Gate в формат, който позволява на икономическите оператори лесно да създават известие за изземване.

Как да направя информацията достъпна за хора с увреждания?

Съгласно РОБП Вие имате задължението да направите информацията за изземванията достъпна за хората с увреждания ([30]). Например когато известие за изземване се споделя онлайн, трябва да се вземат предвид най-добрите практики за уеб достъпност. Ако важна информация относно изземвания продукт или идентифицирането на засегнатите от изземването продукти е представена чрез изображение, същата следва да бъде изписана и в текстов вид, така че да бъде машинночетима. Когато е приложимо, изображението следва да позволява гъвкаво регулиране на мащаба, яркостта и контраста. Освен това то трябва да бъде оперативно съвместимо с програми и помощни устройства за навигиране на известието.

3.4.2. Какви средства за правна защита трябва да предложа на потребителите, ако инициирам изземване във връзка с безопасността на продукт?

При случай на изземване на продукт, трябва да предложите на потребителя избор между най-малко две от следните средства за правна защита:

— **поправката** на изземвания продукт;

— **замяна** на обратно изземвания продукт с безопасен продукт от същия вид и поне със същата стойност и качество; или

— подходящо **възстановяване** на стойността на изземания от пазара продукт. В този случай размерът на възстановяването трябва да е най-малко равен на цената, платена от потребителя. Допълнителното обезщетение може да бъде предвидено в националното законодателство.

Може да предложите допълнителни стимули (напр. отстъпки или ваучери), за да насърчите потребителите да участват в изземване.

Като изключение може да предложите на потребителя само едно средство за правна защита, ако:

— други средства за правна защита биха били невъзможни; или

— други средства за правна защита в сравнение с предложеното средство за правна защита биха довели до непропорционални разходи.

Това трябва да се оцени, като се вземат предвид всички обстоятелства, включително дали алтернативното средство за правна защита би могло да бъде предоставено без значително неудобство за потребителя.

Във всяко случай средството за правна защита трябва винаги да бъде ефективно, безплатно и навременно. То не трябва **да представлява значително неудобство за потребителя.** Потребителят не трябва да поема разходите за доставка или връщане на продукта по друг начин. Що се отнася до продуктите, които поради естеството си не са преносими, Вие трябва да организирате събирането на продукта.

([29]) В приложението към Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1435 на Комисията от 24 май 2024 г., с който се определят правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета във връзка с установяването на образеца за известие за изземване (ОВ L, 2024/1435, 27.5.2024 г., стр. 1).

([30]) Следва да се отбележи, че продуктите, попадащи в обхвата на Европейския акт за достъпността (Директива (ЕС) 2019/882 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за изискванията за достъпност на продукти и услуги (ОВ L 151, 7.6.2019 г., стр. 70—115), подлежат на съответствие с предвидените в него изисквания за достъпност. Директивата изисква икономическите оператори да гарантират, че тези продукти се придружават от инструкции и информация за безопасност на език, лесно разбираем за потребителите и другите крайни ползватели. Това включва хората с увреждания, като информацията трябва да бъде достъпна в съответствие с изискванията за достъпност от приложение I към Директивата.

В кои случаи потребителят автоматично има право на възстановяване на стойността?

Ако не сте завършили поправката или замяната в разумен срок и без значително неудобство за потребителя, той има право на възстановяване на стойността на продукта.

Мога ли да помоля потребителите да поправят или изхвърлят опасен продукт сами?

Можете да поискате от потребителите да поправят продукта, ако могат да направят това лесно и безопасно (напр. да сменят батерията на лаптоп, за която не са необходими специални умения). Това трябва ясно да бъде описано в известието за изземване. Трябва да предоставите на потребителите необходимите инструкции и, когато е приложимо, безплатни резервни части или актуализации на софтуера.

Може да включите изхвърлянето на опасния продукт от страна на потребителите сред действията, които трябва да бъдат предприети, ако те могат лесно и безопасно да го изхвърлят. Това не следва да важи, например ако продуктът създава опасност от пожар след като вече е изхвърлен.

Каква е връзката с директиви (ЕС) 2019/770 ([31]) **и (ЕС) 2019/771** ([32])**?**

С директиви (ЕС) 2019/770 и (ЕС) 2019/771 се установяват договорни средства за правна защита в случай на несъответствие на стоките с договора. Разпоредбите относно средствата за правна защита в РОБП имат за цел да се осигурят отстраняването на опасни продукти от пазара и подходящи средства за правна защита за потребителя. Специфичните характеристики на РОБП спрямо директиви (ЕС) 2019/770 и (ЕС) 2019/771 са следните:

— в случай на изземване на продукт съгласно РОБП няма ограничение във времето за задействане на средствата за правна защита;

— потребителят следва да има право да поиска средства за правна защита от съответния икономически оператор, а не непременно от търговеца; и

— в случай на изземване не следва да се налага потребителят да доказва, че продуктът е опасен.

Потребителите могат да изберат дали да използват средствата за правна защита, предвидени в случай на изземване на опасен продукт съгласно РОБП, или средствата за правна защита при несъответствие на стоките с договора.

Пример: В случай на изземване във връзка с безопасността на продукт, което е инициирано от производителя, потребителите могат да предявят искане за средства за правна защита въз основа на известието за изземване или могат да поискат от продавача средства за правна защита, основани на несъответствие на опасните стоки с договора, ако е приложимо.

Във всеки случай:

— след като на потребителите е предоставено средство за правна защита съгласно РОБП, те не могат да предявят искане за средство за правна защита при несъответствие на стоките с договора поради факта, че продуктът е опасен; и

— след като на потребителите е предоставено средство за правна защита съгласно Директива (ЕС) 2019/770 или Директива (ЕС) 2019/771, те не могат да предявят искане за средство за правна защита съгласно РОБП по същия въпрос, свързан с безопасността.

Ако обаче на потребителя е предоставено средство за правна защита след изземване на опасен продукт, но не са изпълнени други изисквания за съответствие по отношение на същата стока, продавачът ще продължи да носи отговорност за несъответствието на стоката с договора.

([31]) Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 1—27).

([32]) Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28—50).

3.4.3. **Какво представлява Safety Business Gateway?**

Safety Gate включва три елемента:

— система за бързо предупреждение за опасни нехранителни продукти, чрез която националните органи и Комисията могат да обменят информация за такива продукти (**система за бързо предупреждение Safety Gate**);

— уеб портал за информиране на обществеността за предприетите мерки срещу опасни продукти, който ѝ дава възможност да подава жалби, както и позволява на доставчиците на онлайн места за търговия да регистрират точката си за контакт (**портала Safety Gate** ([33]));

— уеб портал, който позволява на предприятията да спазват задължението си да информират органите и потребителите за опасни продукти и инциденти (**Safety Business Gateway**).

Системата за бързо предупреждение Safety Gate е платформата, чрез която органите и Комисията обменят информация относно предприетите мерки срещу опасни нехранителни продукти. Системата съдържа както достъпна за обществеността информация , така и ограничена поверителна информация, която е достъпна само за регистрирани органи.

На **портала Safety Gate** се публикува извадка от данни с предупреждения от системата за бързо предупреждение Safety Gate, за да се информира широката общественост за опасни продукти. **Доставчиците на онлайн места за търговия** трябва да регистрират точките си за контакт в портала Safety Gate, за да улеснят комуникацията с органите по въпроси, свързани с безопасността на продуктите. Регистрираните доставчици на онлайн места за търговия може да поискат идентификационни данни за оперативна съвместимост, което им позволява автоматично да получават нови предупреждения незабавно след публикуването им в портала Safety Gate.

Safety Business Gateway е инструмент, който предприятията трябва да използват, за да информират органите за надзор на пазара относно:

— опасни продукти, които са предоставили на пазара; и/или

— инциденти, които са настъпили във връзка с такива продукти.

Safety Business Gateway е наличен в портала Safety Gate ([34]).

Каква информация трябва да въведа в Safety Business Gateway?

За да изпратите уведомление чрез Safety Business Gateway, трябва да създадете профил в EU Login или да влезете в съществуващия си профил в EU Login.

След това е необходимо да кодирате в Safety Business Gateway информация за идентифициране на продукта, описание на свързания с него риск или настъпилия инцидент, както и сведения относно веригата на доставки на съответния продукт.

Какво се случва с въведената информация? Автоматично ли се превръща в уведомление в системата за бързо предупреждение Safety Gate?

Информацията, въведена в Safety Business Gateway, незабавно става достъпна за всички съответни органи за надзор на пазара.

При изпълнение на съответните критерии органът може да реши да създаде уведомление в системата за бързо предупреждение Safety Gate въз основа на предоставената информация.

Ако сте представили оценка на риска, това има само ориентировъчен характер за отговорния орган, който може да оцени различно степента на риска.

Мога ли да използвам Safety Business Gateway, за да информирам потребителите?

Да. Можете да подадете в Safety Business Gateway информация, която е предназначена да предупреди потребителите (напр. известие за изземване във връзка с безопасността на продукт). Съответният национален орган ще провери подадената информация и, ако тя отговаря на критериите, ще създаде уведомление в системата за бързо предупреждение Safety Gate въз основа на случая, въведен в Safety Business Gateway. След това публичната информация ще бъде предоставена на потребителите на портала Safety Gate. Това обаче не отменя Вашето задължение да информирате пряко потребителите и да разпространявате информацията с оглед на постигане на най-широк обхват, когато е приложимо.

([33]) Достъп до портала Safety Gate е наличен тук: https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/home.
([34]) https://webgate.ec.europa.eu/safety-business-gateway/

3.4.4. **Съществено изменение**

От съществено значение е продуктите да останат безопасни през целия си жизнен цикъл.

Изменението на продукта чрез физически или цифрови средства може да има последици за естеството и характеристиките на продукта по начин, който не е бил предвиден в първоначалната оценка на риска на продукта и който може да застраши безопасността на продукта. Ето защо такова изменение **от всяко физическо или юридическо лице** следва да се счита за съществено изменение и когато не е направено от потребителя или от негово име, следва да доведе до това **продуктът да се счита за нов продукт на друг производител.**

За да се гарантира спазването на общото изискване за безопасност, установено в РОБП, лицето, което извършва това съществено изменение, се счита за производител и подлежи на същите задължения. Това изискване следва да се прилага само **по отношение на изменената част на продукта, при условие че изменението не засяга продукта като цяло**. За да се избегне ненужна и непропорционална тежест, от лицето, извършващо съществената изменение, не следва да се изисква да повтаря изпитванията и да представя нова документация във връзка с аспекти на продукта, които не са засегнати от изменението.

Лицето, което извършва съществената изменение, следва да докаже, че изменението не оказва въздействие върху продукта като цяло.

Моля, имайте предвид, че ако **преименувате продуктите и ги пуснете на пазара под собствената си търговска марка**, Вие **се считате за производител на този продукт** и трябва да поемете всички отговорности на производител.

3.4.5. **Сътрудничество с органите за надзор на пазара**

От икономическите оператори се изисква да си сътрудничат изцяло с органите за надзор на пазара и да им предоставят поисканата информация. Като част от това сътрудничество **при поискване от органите за надзор на пазара икономическите оператори предоставят следната информация:**

За период от 10 години:

— пълно описание на рисковете, породени от продукта;

— подадени жалби, свързани с продуктите;

— известни инциденти; и

— описание на корективните мерки, предприети за отстраняване на определени рискове.

За период от 6 години:

— информация за проследимост, свързана с доставчиците, които са доставили продукта или част, компонент или софтуер, вградени в продукта; и

— информация за проследимост, свързана с икономическите оператори, на които са доставили продукта.

Освен това икономическите оператори може да бъдат задължени да предоставят редовни доклади за напредъка по корективните мерки на органите за надзор на пазара.

4. **Къде мога да намеря повече информация?**

Повече информация относно **безопасността на продуктите** можете да намерите на портала Safety Gate ([35]) и на публичния уебсайт на Комисията ([36]). Тези източници съдържат обща информация за безопасността на потребителските продукти, както и информация за портала Safety Gate, Регламента относно общата безопасност на продуктите, ангажимента за безопасност на продуктите+, международното сътрудничество по въпросите на безопасността на продуктите, приложимите стандарти и надзора на пазара.

([35]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/obligationsForBusinesses.
([36]) https://commission.europa.eu/business-economy-euro/doing-business-eu/eu-product-safety-and-labelling_en.

В **„Синьото ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите** (версията от 2022 г. е най-новата) ([37]) се предоставя полезна информация за предприятията. В него се предоставя изчерпателно описание на законодателството на ЕС, регулиращо продуктите, и на контекста, в който се прилага РОБП. В „Синьото ръководство“ се разяснява (в раздели 1.2–1.3) по-конкретно разликата между хармонизирани и нехармонизирани продукти от гледна точка на безопасността на продуктите, по-специално по отношение на презумпцията за безопасност, надзора на пазара и задълженията на икономическите оператори. Функционирането на надзора на пазара в ЕС се обяснява още по-подробно (в раздел 7).

Относно ролята на икономическите оператори, както е предвидено в член 4 от Регламент 2019/1020 („отговорното лице в ЕС“), Комисията е приела **насоки** ([38]). Тези насоки подпомагат както икономическите оператори, така и надзорните органи при еднаквото прилагане на разпоредбите на член 4 от Регламент 2019/1020.

Портал Safety Gate на ЕС

Всеки ден националните органи изпращат информация относно предприетите или наредените мерки срещу опасни нехранителни продукти до системата за бързо предупреждение Safety Gate. Всяко предупреждение съдържа информация за продукта, установен като опасен, описание на риска и предприетите от икономическия оператор или наредените от органа мерки.

Актуалните предупреждения на Safety Gate са достъпни в **портала Safety Gate** ([39]), както и седмичните доклади ([40]), като имате възможност да търсите всяко публикувано предупреждение от 2005 г. насам ([41]). Можете също така да се абонирате за бюлетина на Safety Gate ([42]), за да получавате пълния седмичен списък с най-новите публикувани предупреждения.

В портала Safety Gate също така се предоставя връзка към **Safety Business Gateway**, където икономическите оператори подават уведомления за опасни продукти на органите за надзор на пазара, както и насоки за практическото прилагане на Safety Business Gateway.

Освен това порталът Safety Gate съдържа **списък на съответните контакти** на органите за надзор на пазара, които се занимават с опасни нехранителни продукти в държавите членки.

Мерките за изпълнение и делегираните актове към РОБП също предоставят допълнителна информация, особено относно:

— **правилата за достъп и функциониране на системата за бързо предупреждение Safety Gate, информацията, която трябва да се въвежда в тази система, изискванията за нотифициране и критериите за оценка на нивото на риска** ([43])**;**

— **прилагането на въвеждането на оперативно съвместим интерфейс на портала Safety Gate за доставчиците на онлайн места за търговия** ([44])**;**

— **образеца на известие за изземване** ([45])**;**

([37]) „Синьо ръководство“ за прилагане на правилата на ЕС относно продуктите — 2022 г. (ОВ C 247, 29.6.2022 г., стр. 1—152).
([38]) Известие на Комисията, Насоки за икономическите оператори и органите за надзор на пазара във връзка с практическото прилагане на член 4 от Регламент (ЕС) 2019/1020 относно надзора на пазара и съответствието на продуктите (ОВ C 100, 23.3.2021 г., стр. 1—15).
([39]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#recentAlerts.
([40]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport#weeklyReports.
([41]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/search?resetSearch=true.
([42]) https://ec.europa.eu/safety-gate-alerts/screen/webReport/subscription.
([43]) Делегиран регламент (ЕС) 2024/3173 на Комисията от 27 август 2024 г. за допълнение на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на правилата за достъпа и функционирането на системата за бързо предупреждение Safety Gate, информацията, която трябва да се въвежда в тази система, изискванията за нотифициране и критериите за оценка на нивото на риска (ОВ L, 2024/3173, 13.12.2024 г.).
([44]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1459 на Комисията от 27 май 2024 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на въвеждането на оперативно съвместим интерфейс на портала Safety Gate за доставчиците на онлайн места за търговия (ОВ L, 2024/1459, 28.5.2024 г.).
([45]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1435 на Комисията от 24 май 2024 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на установяването на образеца за известие за изземване (ОВ L, 2024/1435, 27.5.2024 г.).

— **реда и условията за информиране на Комисията от страна на потребителите и другите заинтересовани лица за продукти, които може да породят риск за здравето и безопасността на потребителите** ([46])**;**

— **показателите за резултатите** ([47])**;** и

— **ролите и задачите на единните национални звена за контакт на системата за бързо предупреждение Safety Gate** ([48]).

Накрая, докладите за дейностите (включително тестовите резултати) се публикуват в рамките на редовно организираните **координирани дейности по безопасност на продуктите**, по време на които органите на ЕС и ЕАСТ тестват заедно конкретни продукти. Можете също така да намерите **информационни брошури с ключови послания за предприятията**, които могат да Ви помогнат да получите информация за няколко категории продукти. Окончателните доклади и информационните материали са достъпни на всички езици на ЕС в портала Safety Gate ([49]).

5. Заключение

С РОБП се гарантират безопасността на продуктите и защитата на потребителите. С него се допълват специалните изисквания, наложени от законодателството на Съюза за хармонизация на продуктите, както и от правото на Съюза като цяло. Изясняват се и се хармонизират отговорностите на предприятията, свързани с безопасността на продуктите, и така се осигурява по-голяма правна сигурност.

Спазването на задълженията по отношение на безопасността на продуктите, предвидени в РОБП, е от съществено значение, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция за всички предприятия, действащи в единния пазар на ЕС, и за да се гарантира високо ниво на защита на потребителите. Предприятията, които не спазват задълженията си, могат да бъдат подложени на глоби, налагани от държавите членки.

Важно е да се подчертае, че РОБП сам по себе си не урежда правилата за отговорност. Можете да намерите допълнителна информация за **законодателството на ЕС относно отговорността за стоките** на интернет страницата на Комисията ([50]).

Важно е също така да се подчертае, че законодателните изисквания могат да бъдат значително допълнени чрез **доброволни инициативи, които допринасят за по-нататъшното повишаване на безопасността на продуктите**, като се признават съответните усилия, положени в тази насока (напр. ангажимента за безопасност на продуктите+ ([51]) или наградата за безопасност на продуктите) ([52]).

С РОБП също така се признава значението на такива доброволни схеми, които надхвърлят законодателните изисквания, и на националните компетентни органи и на Комисията се предоставя възможност да насърчават сключването на доброволни **меморандуми за разбирателство** с икономическите оператори или доставчиците на онлайн места за търговия, както и с организациите, представляващи потребителите или икономическите оператори, които включват доброволни ангажименти за подобряване на безопасността на продуктите. Всички съответни участници се насърчават да разработят подобни инициативи.

За контакти

Ако имате други конкретни въпроси, може да намерите допълнителни контакти на националните органи за надзор на пазара в портала Safety Gate ([53]).

([46]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/1740 на Комисията от 21 юни 2024 г. за определяне на правилата за прилагане на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на реда и условията за информиране на Комисията от страна на потребителите и другите заинтересовани лица за продукти, които може да породят риск за здравето и безопасността на потребителите, и относно предаването на тази информация на съответните национални органи (ОВ L, 2024/1740, 24.6.2024 г.).

([47]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2958 на Комисията от 29 ноември 2024 г. за определяне на показателите за резултатите, упоменати в Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета относно общата безопасност на продуктите (ОВ L, 2024/2958, 2.12.2024 г.).

([48]) Регламент за изпълнение (ЕС) 2024/2639 на Комисията от 9 октомври 2024 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2023/988 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на ролите и задачите на единните национални звена за контакт на системата за бързо предупреждение Safety Gate (ОВ L, 2024/2639, 10.10.2024 г.).

([49]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/casp.

([50]) https://single-market-economy.ec.europa.eu/single-market/goods/free-movement-sectors/liability-defective-products_bg.

([51]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/productSafetyPledge.

([52]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/safetyAward.

([53]) https://ec.europa.eu/safety-gate/#/screen/pages/contacts.